8 – 16/III 63

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 53 (2344), | 16 март, шанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

РЕАКЦИЯ ЖИЛОВЛАНСИН!

Мамлакатимиз меҳнаткашлари Ироқ реакциясининг ҳуружини ғазаб билан қораламоқдалар

Тошкент корхоналарида Ироқдаги қонли террорга қарши қатъий норозилик билдириш юзасидан меҳнаткашларнинг йиғилиш ва митинглари бўлиб ўтмоқда. Трактор-йиғув заводида ҳам шу хилда митинг ўтказилди. Суратда: рационализатор ва ихтирочилар бюросининг старший инженери М. Усмонова сўзламоқда.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ ТУЛА ОБЛАСТИНИНГ ХИМИЯ КОРХОНАЛАРИ БИЛАН ТАНИШМОҚДА

НОВОМОСКОВСК (Тула области), 14 март. (ТАСС). Бугун эрталаб КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев Новомосковск химия комбинатига келди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев, СССР Госплани ҳузуридаги Химия давлат комитетининг раиси Н. К. Байбаков, шунингдек Тула саноат ва қишлоқ область партия комитетларининг секретарлари О. А. Чуканов ва И. Х. Юнак, Приокский Халқ хўжалиги кенгашининг раиси К. К. Яковлев ва областнинг бошқа раҳбарлари ҳам Н. С. Хрушчев билан бирга химия комбинатига келишди.

Н. С. Хрушчев корхона раҳбарлари билан қилган суҳбат вақтида комбинат директори С. В. Садовский коллективнинг ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун, химия маҳсулотининг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш учун, техника тараққиёти учун олиб бораётган кураши ҳақида гапириб берди.

Етти йиллик йилларида комбинат энг қимматли синтетик тола бўлган лавсан ишлаб чиқариш учун ишлатиладиган асосий хомашё чиқаришни, мураккаб ўғитлар, гербицидлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириб олди, аммиак, карбамид (мочевина), аммиак селитраси ишлаб чиқарадиган қувватларини бир неча баравар кенгайтирди. Меҳнат унумдорлиги 55 процент ошди. Ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва кенгайтириш учун тўрт йил ичида сарфланган бир неча ўн миллион сўмнинг ўрни маҳсулот таннархи кескин камайтирилганлиги натижасида батамом қопланди. Комбинат техника тараққиёти ва технологияни такомиллаштириш учун ғайрат билан кураш олиб борганлиги натижасида етти йиллик планни бажарди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев комбинат коллективининг муваффақиятларига юксак баҳо берди, шу билан бирга халқ хўжалигини янада ривожлантирмоқ учун химиянинг алоҳида аҳамияти борлигини уқтириб ўтди.

Сўнгра Н. С. Хрушчев, шунингдек П. Н. Демичев ва Н. К. Байбаков газ, компрессия, диметилтерефталат цехларини кўздан кечирдилар. Н. С. Хрушчев ишлаб чиқариш билан танишиб, ишчилар ва мутахассислар билан суҳбатлашди. Н. С. Хрушчев комбинатни кўздан кечираётган вақтда уни ҳамма жойда корхона ишчилари ва хизматчилари қизғин табрикладилар.

* * *

ШЧЕКИНО. (Тула области), 14 март. (ТАСС). Н. С. Хрушчев куннинг иккинчи ярмида Шчекино химия комбинатига келди.

Газ заводи негизида барпо қилинган Шчекино комбинати мамлакатдаги йирик химия корхоналарининг биридир. Бу комбинат тез кенгайиб бормоқда. Ҳозир бу ерда аммиак ишлаб чиқарадиган цехлар ишлаб турибди. Новомосковск комбинатида бўлгани каби, бу ерда ҳам маҳсулотлар табиий газдан ишлаб чиқарилмоқда.

Бу йил комбинат карбамид ишлаб чиқаришга киришди. Ҳозир корхона майдонида катта цех қурилмоқда. Бу цех капролактам ишлаб чиқаради. Шунингдек «катта химия»нинг бошқа объектлари ҳам қурилмоқда.

Н. С. Хрушчев ва у билан бирга келган бошқа ўртоқлар карбамид ишлаб чиқарадиган янги катта цех қурилишининг бориши билан танишдилар.

Сўнгра Н. С. Хрушчев комбинатдаги аммиак ишлаб чиқарадиган цехларда бўлди.

У, корхонани кўздан кечириш вақтида ишчилар, инженерлар ва техниклар билан учрашди. Бу учрашувлар вақтида самимий, қизғин суҳбатлар бўлди.

Н. С. Хрушчев, П. Н. Демичев, Н. К. Байбаков корхона раҳбарлари билан учрашдилар. Комбинат директори П. М. Шаров уларга ишлаб чиқариш кенгайтирилаётганлигини ва янги маҳсулотни ишлаб чиқариш ўзлаштирилаётганлигини айтиб берди.

И. АРТЕМОВ,
Н. МАХАРИНЕЦ
(ТАСС махсус мухбирлари).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми саноат ва қурилишга раҳбарликни янада такомиллаштириш мақсадида СССР Министрлар Советининг СССР Халқ хўжалиги олий кенгашини тузишга қарор қилди. СССР Халқ хўжалиги олий кенгаши мамлакатда саноат ва қурилишга раҳбарлик қилувчи олий давлат органи бўлиб, ўз фаолиятида СССР ҳукуматига ҳисоб беради ва унинг раҳбарлиги остида ишлайди.

СССР Халқ хўжалиги олий кенгаши ўз компетенцияси доирасида қарорлар ва фармойишлар чиқаради, давлатнинг барча органлари кимга бўйсунишларидан қатъий назар, ана шу қарорлар ва фармойишларни албатта бажаришлари керак.

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Дмитрий Федорович **Устиновни** СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Министрлар Совети СССР Халқ хўжалиги олий кенгашининг раиси қилиб тайинлади.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Советининг Давлат план комитетини умумиттифоқ органидан иттифоқ-республика органига айлантиришга ва бундан буён уни СССР Давлат план комитети (СССР Госплани) деб аташга қарор қилди. СССР Госплани СССР Министрлар Советининг СССР Халқ хўжалиги олий кенгашига бўйсунади.

СССР Халқ хўжалиги кенгаши умумиттифоқ органидан иттифоқ-республика органига айлантирилади ва у СССР Министрлар Советининг СССР Халқ хўжалиги олий кенгашига бўйсунади.

СССР Министрлар Совети Қурилиш ишлари давлат комитетининг номи СССР Қурилиш ишлари давлат комитети (СССР Госстройи) деб ўзгартирилади. У иттифоқ-республика органи бўлиб, СССР Министрлар Советининг СССР Халқ хўжалиги олий кенгашига бўйсунади.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Ўрта машинасозлик министрлиги, Транспорт қурилиши министрлиги, Энергетика ва электрофикация министрлигини, СССР Ўрта Осиё иқтисодий районі Қурилиш министрлигини ҳамда СССР Геология ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш министрлигини давлат комитетларига айлантиришга ва уларни бундан буён СССР Ўрта машинасозлик давлат ишлаб чиқариш комитети, СССР Транспорт қурилиши давлат ишлаб чиқариш комитети, иттифоқ-республика органи бўлган СССР Энергетика ва электрофикация давлат ишлаб чиқариш комитети, СССР Ўрта Осиё иқтисодий районининг Қурилиш давлат ишлаб чиқариш комитети ҳамда иттифоқ-республика органи бўлган СССР Давлат геология комитети деб аташга қарор қилди.

СССР Министрлар Совети Илмий тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитетининг номи СССР Илмий тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитети деб;

СССР Министрлар Совети Авиация техникаси давлат комитетининг номи СССР Авиация техникаси давлат комитети деб;

СССР Министрлар Совети Мудофаа техникаси давлат комитетининг номи СССР Мудофаа техникаси давлат комитети деб;

СССР Министрлар Совети Радиоэлектроника давлат комитетининг номи СССР Радиоэлектроника давлат комитети деб;

СССР Министрлар Совети Электрон техникаси давлат комитетининг номи СССР Электрон техникаси давлат комитети деб;

СССР Министрлар Совети Кемасозлик давлат комитетининг номи СССР Кемасозлик давлат комитети деб;

СССР Министрлар Совети Атом энергиясидан фойдаланиш комитетининг номи СССР Атом энергиясидан фойдаланиш давлат комитети деб ўзгартирилади.

Юқорида зикр қилинган давлат комитетлари СССР Министрлар Советининг СССР Халқ хўжалиги олий кенгашига бўйсунадилар, СССР Госстройига бўйсунувчи Транспорт қурилиши давлат ишлаб чиқариш комитети ҳамда Ўрта Осиё иқтисодий районининг Қурилиш давлат ишлаб чиқариш комитети ва СССР Халқ хўжалиги кенгашига бўйсунувчи Бутуниттифоқ «Союзсельхозт е х н и к а» бирлашмаси бундан мустаснодир.

Ўртоқ Леонид Васильевич **Смирнов** СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари қилиб тайинланди.

Ўртоқ Александр Михайлович **Тарасов** СССР Министрлар Совети СССР Халқ хўжалиги олий кенгаши раисининг ўринбосари — СССР министри қилиб тайинланди.

СССР Госплани ҳузуридаги Химия давлат комитетининг раиси ўртоқ Николай Константинович Байбаков ва ўртоқ Сергей Алексеевич **Зверев** СССР министрлари қилиб тайинландилар.

ХРОНИКА

СССР Министрлар Совети СССР Госплани ҳузурида Автотрактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги давлат комитетини ҳамда СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари давлат ишлаб чиқариш комитетини тузди, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари давлат ишлаб чиқариш комитети СССР Госстройига бўйсунади.

СССР Министрлар Совети:

СССР Министри Е. П. Славскийни СССР Ўрта машинасозлиги давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси қилиб,

СССР министри Е. Ф. Кожевниковни СССР транспорт қурилиши давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси қилиб,

СССР министри П. С. Непорожнийни СССР Энергетика ва электрофикация давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси қилиб,

СССР министри В. М. Гушчинни СССР Ўрта Осиё иқтисодий райони қурилиш давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси қилиб,

СССР министри А. К. Кортуновни СССР Газ саноати давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси қилиб,

СССР министри А. В. Сидоренкони СССР Давлат геология комитетининг раиси қилиб,

СССР министри С. А. Зверевни СССР Мудофаа техникаси давлат комитетининг раиси қилиб,

СССР министри Н. И. Строкинни СССР Госплани ҳузуридаги автотрактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги давлат комитетининг раиси қилиб тайинлади.

ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Кеча IX чақириқ меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда ташкилий масалалар қараб чиқилди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси қилиб ўртоқ **Р. Н. Нишонов** сайланди. **П. И. Садименко** раиснинг биринчи ўринбосари қилиб, **Г. М. Саркисов, А. Н. Назиров, С. Раҳматхўжаева** ўртоқлар эса раис ўринбосарлари қилиб, **А. Ф. Муҳамедов** ижроия комитетнинг масъул секретари қилиб сайландилар. **В. С. Скребнев, С. А. Харковский, А. Нурмуҳамедов, А. Т. Тошметов** ва **П. М. Репин** ўртоқлар ижроия комитет аъзолари қилиб сайландилар.

Сессия шаҳар Советининг комиссия раисларини ва бўлим мудирларини тасдиқлади.

Сессияда шунингдек шаҳар Советининг доимий комиссиялари ҳам тузилди ва уларнинг раислари сайланди.

Шундан сўнг сессия қатнашчилари меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Р. Н. Нишоновнинг «Шаҳарни ободонлаштириш ва санитария ҳолати ҳамда уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Сессия ишида Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Қ. М. Муртозоев** иштирок этди.

ҚАЛБИМИЗ СИЗЛАР БИЛАН!

Озодлик душманлари учун ишчилар синфининг халқаро бирдамлигидан кўра даҳшатлироқ куч йўқ. Ишчилар синфи Ироқ ватанпарварларини — коммунистларни, демократларни баралла ҳимоя қилмоқда, реакциянинг ватанпарварлардан ўч олаётганлигига қарши ғазабланиб норозилик билдирмоқда.

Москвадаги кислород машинасозлиги заводининг жуда катта цехида юзлаб ишчилар тўпланди. Улар ишчиларга хос дадиллик билан ўз фикрларини дангал айтмоқдалар. Ғазабли норозилик сўзлари янграмоқда.

— Ироқ коммунистларидан шунинг учун ўч олмоқдаларки, дейди партия ташкилотчиси А. Я. Шаронов, улар ўз мамлакати меҳнаткашларининг манфаатларини виждонан ва изчиллик билан ҳимоя қилиб келдилар. Ёвуз аблаҳлар ватанпарварларни шафқатсизлик билан қатл қилиб, уларни қўрқитишга, курашни тўхтатиш учун уларни мажбур этишга урунмоқдалар.

Мастер А. И. Карасева бу гапларни қувватлаб, бундай деди:

— Реакция озодлик овозини бўға олмайди. Қатл қилинганларнинг ўрнини минглаб янги курашчилар эгаллайди, биз бунга қаттиқ ишонамиз.

Якдиллик билан қабул қилинган резолюциядаги сўзлар қасамёд сўзлари бўлиб янгради: Ироқ реакциясининг ҳаракатларига лаънатлар ўқиймиз, ватанпарварларни ўлдиришни тўхтатишни талаб қиламиз, Ироқ коммунистлари, демократлари ва барча ватанпарварлари билан бирдам эканлигимизни билдирамиз! Москва ишчиларининг қалби сизлар билан, Ироқ ватанпарварлари!

Ироқда реакциянинг кутурганлиги, коммунистлар ва демократлар ўлдирилаётганлиги пойтахтдаги «Калибр» заводининг меҳнаткашларини ниҳоят даражада ғазаблантирди. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари митингга тўпланиб, Ироқда демократик кучларнинг эркинлигига қасд қилаётганларга ва уларни ўлдираётганларга қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик билдирдилар. Завод партия комитети секретарининг ўринбосари В. М. Летунов бундай деди:

— Ҳозирги вақтда Ироқнинг юзлаб ватанпарварлари таъқиб қилинмоқда ва турмаларга қамаб қўйилмоқда. Реакциянинг ўзбошимчалиги давом этмоқда. Биз, совет кишилари ғазабланиб, Ироқ жаллодларига лаънатлар ўқиймиз ва халқнинг содиқ фарзандларидан қўлингни торт, деб талаб қиламиз.

Москвадаги «Буревестник» пойафзал фабрикасининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари Ироқ ватанпарварларини ҳимоя қилиб, ўзларининг қудратли ва ғазабли норозиликларини баралла айтдилар.

Митингда сўзга чиққан ишчи В. Г. Низгирева бундай деди:

— Бағдодда халқнинг энг яхши фарзандларининг, бегуноҳ кишиларнинг қонлари тўкилмоқда. Ер юзидаги прогрессив кишилар тинчлик йўлида ғайрат билан курашаётган бир вақтда Бағдодда шундай қонли воқеалар рўй бермоқда. Реакционерлар меҳнаткаш халқни алдашларига халақит бераётган кишиларни ўлдирмоқдалар ва қамоққа олмоқдалар. Лекин халқ озодлиги ва бахти учун курашаётган коммунистларни ва демократларни ҳеч қандай ўлдириш ва азоблар қўрқита олмайди. Биз, совет кишилари Ироқ коммунистларини ва демократларини ўлдириш ва қамоққа олишни дарҳол тўхтатишни талаб қиламиз.

Митинг қатнашчилари реакциянинг ёвузликларига қарши норозилик билдирилган хатни Ироқнинг Совет Иттифоқидаги элчихонасига юбордилар.

Ироқдаги қонли жиноятларга қарши кўп кишилик норозилик митинглари Серго Оржоникидзе номидаги станоксозлик заводида, «Трехгорная мануфактура» комбинатида ва пойтахтнинг бошқа корхоналарида, шунингдек Москва давлат университетида ҳам бўлиб ўтди. (ТАСС).

ЖАЛЛОДЛАРГА ЛАЪНАТ!

ИРОҚ ЭЛЧИХОНАСИ ОЛДИДА НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

Ироқда империалистик реакция ҳаддан ошиб қон тўкаётганлиги тўғрисидаги шум хабар москваликлар қалбида зўр алам ва изтироб туғдирди.

Одатдаги осойишта Островский тор кўчаси 14 мартда Ироқдаги қон тўкишларга қарши жуда катта норозилик намойишининг шоҳиди бўлди. Москваликларнинг колонналари Ироқ элчихонасининг биноси олдига бирин-кетин келаберди.

Намойишчилар шошилинч ёзилган плакатларни кўтариб келдилар. Плакатларга: «Ироқ коммунистларини ва демократларини ўлдираётган қотилларга лаънат!», «Яшасин қаҳрамон Ироқ халқи!» деган сўзлар ёзилган эди.

Ироқ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ҳусайн Аррада (Салом Одил) ҳамда Ироқ халқининг озодлиги ва бахти учун курашга ўзининг бутун умрини бағишлаган унинг икки сафдошининг портретларини намойишчиларнинг колонналари кўтариб олганлар. Бағдод жаллодлари ана шуларнинг қонини тўкдилар.

Халойиқ баланд овоз билан хитоб қилади:

— Ироқ жаллодларига лаънат! Лаънат! Лаънат!

Элчихона эшиклари маҳкам беркилган. Деразаларнинг пардалари туширилган. Элчихона биносида гўё тирик жон йўқдай.

Тор кўча эса, одамларга тобора лиқ тўлмоқда. Намойишчиларнинг янги колонналари келмоқда. Булар фақат москваликлардангина иборат эмас. Турли тилларда айтилаётган сўзлар эшитилмоқда.

Москванинг олий ўқув юртларида ўқиб турган чет эл студентлари ҳам ўзларининг ғазабли норозиликларини билдирмоқ учун келдилар. Қаҳр ва ғазаб сўзлари араб тилида арабча ҳарфлар билан ёзилган транспарантлар ҳам кўп. Ғазабланган халойиқни милиция аранг ушлаб турибди.

Тор кўчага эса намойишчилар тинмай келмоқда. Булар орасида Москва заводлари ва фабрикаларининг вакиллари бор. Уларга меҳнаткашлар оммавий митингларда қабул қилинган резолюцияларни Ироқ элчихонасига элтиб беришни топширганлар.

Ленин номидаги педагогика институтининг студентлари норозилик резолюциясини топширмоқ учун элчихона биносининг эшигини тақиллатмоқдалар. Клара Цеткин номидаги тикувчилик фабрикасининг вакиллари қўнғироқ кнопкасини босмоқдалар.

Лекин намойишчиларнинг олдига ҳеч ким чиқмади.

Бутун кўчани тўлдирган халойиқ: «Ватанпарварларга озодлик!», «Ватанпарварларга озодлик!» деб жўр бўлиб хитоб қилади.

Ироқ элчихонасининг биноси олдида норозилик намойиши бир неча соат давом қилди. Москваликлар Бағдод жаллодларининг қонли ёвузликларига қарши қатъий норозилик билдирдилар.

ТАСС мухбири.

ҚОНЛИ РЕПРЕССИЯЛАРГА ХОТИМА БЕРИЛСИН

МОСКВА, 14 март. (ТАСС). Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг аъзолари Т. Абдумомунов (Қирғизистон ССР), Г. Р. Аннақулиева (Туркманистон ССР), А. Т. Вартанян (Арманистон ССР), З. Исроилова (Ўзбекистон ССР), И. Э. Нонешвили (Грузия ССР), И. М. Ошанин (РСФСР), С. У. Умаров (Тожикистон ССР) ироқлик ватанпарварларга қарши қонли репрессиялар тўхтатилишини қатъий талаб қилдилар.

Ана шу совет жамоат арбоблари эълон қилган баёнотда айтиладики, ироқлик коммунистларга ва демократларга қарши террорнинг авж олдирилганлиги совет кишиларида чуқур ташвиш ва ғазаб туғдирмоқда. Ироқ миллатининг энг яхши қисми, ўз ватанининг озодлиги ва бахт-саодати учун неча ўн йиллар давомида курашиб келган ватанпарварлар йўқ қилиб юборилаётганлиги Ироқ революциясининг ғалабаларини хавф остида қолдирмоқда, Ироқ халқининг душманларини қувонтирмоқда. Баёнотда таъкидланадики, коммунистлар ва демократларнинг ўлдирилаётганлиги ва қамоққа олинаётганлигини Ироқ революцияси кучларига жуда катта талофот етказибгина қолмай, шу билан бирга Африка-Осиё бирдамлигини бўшаштиради.

Баёнотда Ироқ халқи демократия учун курашда бу сафар ҳам ғалаба қозона олади ва революция ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қила олади, деб ишонч билдирилади.

ХАЛҚ НАФРАТИ

Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан 500 дан ортиқ киши Ироқнинг реакцион ҳукумати ўтказаётган қонхўрлик сиёсатига қарши корхонанинг бутун коллективи номидан ғазаб билан норозилик билдириш учун 15 мартда ўзларининг клубида тўпландилар.

— Телеграф Ироқдан мудҳиш хабарлар келтирди, — дейди митингда заводнинг бош технологи Н. Ф. Шустова. — Ироқда ҳукумат тепасига чиқиб олган ҳарбий ҳунтанинг ваҳшиёна ёвузликлари ҳақидаги хабарларни ўқиганда этинг жимирлаб кетади. Ироқ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ҳусайн Аррада (Салом Одил) ва унинг сафдошлари қатл қилинганлиги ҳаммамизни ларзага келтирди. Антикоммунистик васваса авж олдирилаётганлигини, халқ бахт-саодати учун саботли курашчилар бўлган коммунистлар ва демократларнинг қатл қилинишини совет кишилари, бутун прогрессив инсоният қатъиян қоралайди.

— Ироқда реакциянинг ҳаддан ошиб кетганлиги ва атоқли коммунист арбобларга қарши репрессияларнинг авж олдирилганлиги биз, ишчиларни бениҳоя ғазаблантирмоқда, — деди тепловоз цехи коммунистик меҳнат участкасининг электрослесари В. И. Варфоломеев. — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Ироқ коммунистлари, демократлари ва барча ватанпарварларига бирдамлик изҳор қилган баёнотига ҳар қайсимиз қўл қўйишга тайёрмиз. Биз аминмизки, халқларни бўғувчи империалистларни қувонтираётган қонхўрлик ва террор сиёсати барбод бўлади. Ўз қўлларини халқ манфаатлари учун чинакам курашчиларнинг қонига белаган қотилларни Ироқ меҳнаткашлари ўз еридан супуриб ташлайди. Меҳнаткашларнинг порлоқ ҳаёт, тинчлик ва тараққиёт йўлидаги иродасини шафқатсиз таъқиблар ҳам, тюрьмалар ҳам, қатл қилишлар ҳам енголмайди.

Митинг қатнашчилари Ироқнинг Москвадаги элчихонасига ва Ироқ ҳукуматига норозилик телеграммалари юбориб, коммунистларни ва барча демократларни таъқиб қилишларга дарҳол хотима беришни, мамлакатнинг энг яхши кишилари тюрьма ва қамоқ лагерларидан озод қилинишини талаб этдилар. (ЎзТАГ).

ОЗОДЛИКНИ БЎҒОЛМАЙДИЛАР

Ироқ меҳнаткаш халқининг ҳаётий манфаатлари Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиларига яқин ва тушунарлидир. Бу мамлакат мустамлакачилик зулмидан халос бўлганидан сўнг унинг вакиллари Тошкент тўқимачилари ҳузурида бир неча марта бўлган эдилар ва ўзларининг озодликка, халқлар ўртасида дўстликка қизғин интилишлари билан қувонтирган эдилар. Ироқ ерида ватанпарварларнинг қони тўкилаётганлигини, реакция ҳокимиятни ўз қўлига олиб, антикоммунизм байроғи остида эрксевар халқнинг энг яхши ўғил ва қизларини қатл қилаётганлигини эшитган тўқимачилар қаттиқ ташвишландилар. Ироқ Компартиясининг атоқли арбоблари — Ҳусайн Аррада (Салом Одил), Муҳаммад Ҳусайн Абу Алис ва Ҳасан Убайнийни қатл қилган жаллодларнинг мудҳиш ёвузлиги ҳақидаги хабар комбинатнинг кўп минг кишилик коллективида ғазаб ва норозилик туғдирди.

Ироқдаги воқеалар муносабати билан комбинатда кўп кишилик митинг бўлиб ўтди.

— Бағдоддаги жаллодлар ўз ниқобларини олиб ташладилар, ўзларининг йиртқич башараларини бутун дунёга кўрсатдилар, — дейди мастер Анатолий Ляпин. — Биз Ироқнинг ҳозирги корчалонларига: эсингизни йиғиб олинг! — деб айтамиз. Биз ер юзидаги соф виждонли ҳамма кишиларни қонли террор қурбони бўлиб қолган жафокаш Ироқ халқини ҳимоя қилишга чақирамиз.

Мастер ёрдамчиси Хусниддин Дўстмуҳамедов минбарга чиқади.

— Ироқ реакциячилари коммунистларни — ўз халқининг озодлиги ва бахт-саодати учун курашга ўзларини бутун умрини бағишлаган кишиларни таъқиб қилмоқдалар, — дейди у. — Қотилларга лаънат!

Тўқимачилар бир овоздан қабул қилинган резолюцияда Ироқ, халқи озодлигини бўғувчиларни лаънатладилар. Комбинат коллективи Ироқ ҳукуматига ва Ироқнинг Москвадаги элчихонасига телеграмма юбориб, қонли ёвузликларнинг тўхтатилишини, ҳамма коммунистлар ва бошқа демократларнинг тюрьмалардан озод этилишини қатъий талаб қилдилар.

(ЎзТАГ).

ДАРҒАЗАБМИЗ!

Ироқда реакциянинг қутуриши В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг кўпминг-кишилик коллективида қаттиқ норозилик туғдирди. Ўзбекистонда энг кекса шу олий ўқув юрти студентлари, профессор ва ўқитувчиларининг сўзлари қаҳр-ғазаб билан тўлиб-тошган эди.

— Коммунистларга, демократларга, барча софдил ватанпарварларга қарши қонли террор Ироқ халқини озодлик, демократия, бахтли ҳаёт йўлидан қайтара олмайди, — деди тарих факультетининг студенти Салима Тожибоева. — Биз тюрьмаларга ташланган Ироқ ватанпарвар арбобларининг дарҳол озод этилишини қатъий талаб қиламиз. Университетимиз коллективи уларга бирдамлик изҳор қилади. Реакциянинг қутуришига чек қўйилишига ишонамиз. Империализм малайлари қўлида ҳалок бўлган бегуноҳ ватанпарварларнинг қони қотилларнинг бошига тушади!

Митинг қатнашчилари Ироқ халқининг энг яхши намояндалари қатл қилинаётганига ва қамоққа олинаётганига қарши қатъий норозилик билдириб, якдиллик билан резолюция қабул қилдилар. Резолюция тексти Ироқнинг Москвадаги элчихонасига юборилди.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

15 мартда Тошкент саноат области хотин-қизларининг конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияни Тошкент саноат область партия комитетининг биринчи секретари П. В. Каймаков очди.

Конференция қатнашчилари саноат области партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Р. Мусахановнинг КПСС XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари муносабати билан область саноати хотин-қизлари ўртасида коммунистик тарбия ишларини янада кучайтириш ҳақидаги докладини муҳокама қилдилар.

Конференция ишида Тошкент саноат область Совети ижроия комитетининг раиси А. Хўжаев, Ўзбекистон КП Марказий Комитети саноат ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш бюросининг идеология ишлари бўйича бўлимининг мудири Ш. З. Салямова ўртоқлар қатнашдилар.

ШАҲАРЛАРИМИЗ ОБОД БЎЛСИН!

САНОАТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Биринчи чақириқ меҳнаткашлар депутатлари Тошкент саноат область Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди. Сессияда область ижроия комитетининг раиси, депутат ўртоқ А. А. Хўжаев «Тошкент область шаҳарларида ободончилик ва санитария ишларини яхшилаш тадбирлари ҳақида» доклад қилди.

Докладчи қайд қилиб ўтганидек, областимизнинг меҳнаткашлари етти йилликнинг тўрт йили давомида ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўсди. Оҳангарон цемент заводи, Оҳангарон ГРЭСи, Олмалиқда бир қатор рангли металлургия объектлари, Чирчиқ ва Бекободда янги цех ва установкалар қурилиб, ишга туширилди.

Лекин ҳамма иш кўнгилдагидек ташкил қилинган, барча ички мавжуд резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланилмоқда, деб айтиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам депутатлар бугунги сессияга йиғилиб Тошкент область шаҳарларини ободонлаштириш, санитария ҳолатини яхшилаш, шаҳар хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган масалаларни атрофлича муҳокама қилдилар.

Уй-жой, коммунал ва маданий маиший қурилиш объектлари учун ажратилган капитал маблағлардан унумли фойдаланиш, уй-жой майдонларини тақсимлаш ва қурилиш сифати устидан контролликни кучайтириш, маиший хизмат кўрсатиш ишларини яхшилаш учун қандай тадбирлар ўтказиш керак? Савдо, даволаш ва мактабгача болалар муассасаларида, корхоналарда маиший хизмат кўрсатиш ишларини яхшилаш каби энг муҳим масалалар депутатларнинг диққат марказида бўлди.

Область шаҳарларида ҳар бир киши белгиланган нормага мувофиқ 20—25 квадрат метр майдонни кўкаламзорлаштириши лозим. Лекин бу масалага жиддий эътибор берилмаётир. Оҳангарон ва Олмалиқ каби шаҳарларда кўкаламзорлаштириш планлари йилдан-йилга бажарилмай қолаётир.

Бу йил областимиз шаҳарларида 43 минг квадрат метр майдонга минглаб декоратив ва мевали дарахтлар, гул кўчатлари ўтқазилади. Шаҳар Советлари ижроия комитетларининг олдида турган энг муҳим вазифа ана шу планни муваффақият билан бажаришдан иборат.

Шуни ҳам айтиш керакки, шаҳарларнинг санитария ҳолати кейинги йилларда анча яхшиланди. Лекин бу масалада ҳам кўпгина камчиликлар бор. Депутатлар шаҳарларни, кўчаларни, майдонларни, уйларни озода сақлаш учун курашга бошчилик қилишлари керак.

Йўл хўжаликларининг яхшиланишига алоҳида эътибор бериш керак бўлади. Область шаҳарларидаги қатнов йўлларнинг умумий майдони қарийб 5 миллион квадрат метрни ташкил қилади. Шундан фақатгина 4 дан бир қисми асфальт қилинган холос. Қолган қисми жуда ёмон аҳволда. Чирчиқ, Янгийўл, Оҳангарон йўллари ва кўпгина кўчалар асфальт қилинмаган.

Шуни хам айтиб ўтиш керакки, кейинги йилларда бизда меҳнаткашларга медицина хизматини яхшилаш иши яхши йўлга қўйилди. Лекин бу масалада ҳали ҳам ҳал қилинмаган масалалар кўп.

Докладчи сўзининг охирида таъкидладики, шаҳар советлари ижроия комитетлари, депутатлар, комиссиялар, жамоат ташкилотларининг ҳозирги состави бу йил шаҳар хўжалигини ривожлантириш бўйича олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли бажариш ва бу билан КПСС XXII съезди қарорларини амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшишнинг тўла уддасидан чиқаоладилар.

Ўртоқ Хўжаев доклади юзасидан музокаралар бошланди. Минбарга биринчи бўлиб Оҳангарон шаҳар ижроия комитетининг раиси, депутат ўртоқ **И. Р. Азимов** кўтарилади.

— Оҳангарон йилдан-йилга ободонлашиб бормоқда,—дейди у, — кейинги йилларда шаҳарнинг санитария ҳолати, унинг ички кўриниши анча яхшиланди. Янги уй-жой кварталлари қад кўтарди. Қарийб 1 минг квадрат метрдан иборат йўл тартибга келтирилди. 100 мингдан ортиқ декоратив ва мевали дарахтлар ўтқазилди. Шаҳарнинг минглаб меҳнаткашлари йил сайин кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ойликларида ва якшанбаликларда актив қатнашиб келмоқдалар. Фақатгина шу йилнинг ўзида 10 минг квадрат метр майдонда белгиланганидан ташқари 15 минг декоратив дарахт ва гул кўчатлари ўтқазиш мўлжалланади.

Шаҳарни сув билан таъминлаш иши ҳам яхшиланди. Лекин бу проблема ҳали тўла ҳал қилингани йўқ. Шу сабабли янги турар-жой районларида сув ҳамон етишмаётир.

— Янгийўл асосан енгил ва озиқ-овқат саноати ривожланган шаҳар, — деб уқтириб ўтади ўз сўзида шаҳар партия комитетининг биринчи секретари депутат ўртоқ **К. П. Кунгуров,** — бу, шаҳарнинг санитария ва тозалик ҳолатини сақлашда зиммамизга алоҳида мажбурият юклайди.

Депутат ўртоқ Кунгуров шаҳар меҳнаткашлари номидан водопровод кранлари қурилишини яхшилашни талаб қилади.

Чирчиқ электрокимё комбинати директори депутат ўртоқ **В. Қодиров** шаҳарда маиший хизмат кўрсатиш соҳасида юз бераётган камчиликларга тўхталди.

Бекобод шаҳар ижроия комитетининг раиси депутат **И. Маматисаев** сессия минбаридан туриб металлурглар, цементчилар, темир йўлчилар, шаҳарнинг барча меҳнаткашлари жонажон ўз шаҳарларининг ҳусни учун курашиб қўлга киритган муваффақиятлари ҳақида гапиради.

Юқумли касалликларга қарши курашиш учун, — дейди Оҳангарон санэпидемия станциясининг бош врачи **В. Б. Данилов,** — биринчи навбатда шаҳар тозалиги ва унинг санитария ҳолатини яхшилашни талаб қилади.

Сўзга чиққанлар «Узгоспроект» институти адресига ҳақли равишда эътирозлар билдиришди. Чунки институт ходимлари шаҳар қурилишида санитария нормаларига етарли эътибор бермайдилар.

— Биз жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг кўрсатаётган ғамхўрлигини доимо сезиб турамиз, — дейди Янгиобод шаҳар ижроия комитетининг раиси М. П. Моторигин, — шаҳримизнинг деярли барча меҳнаткашлари шинам уйларда яшайдилар. Биз ўз шаҳримизни яхши кўрамиз, унинг янада чиройли бўлиши учун барча тадбирларни амалга оширамиз.

Сессия қатнашчилари область шаҳарларини ободонлаштириш ва санитария ҳолатини янада яхшилашга қаратилган қарор қабул қилдилар.

Сессия мандат комиссиясининг раиси ўртоқ **И. М. Савиннинг** докладини ҳам бир овоздан тасдиқлади.

Сессияда ташкилий масалалар кўрилди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент саноат область Советининг биринчи сессиясида Ўзбекистон КП Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, республика Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари **И. М. Нажесткин**, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Республика бирлашмаси «Узсельхозтехника»нинг раиси **И. В. Бабков,** Тошкент саноат область партия комитетининг биринчи секретари **П. В. Каймаков** ўртоқлар қатнашдилар.

153-қурилиш тресту 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг ғишт терувчиси Тоҳир Хусанов ойлик топшириқларни 180—200 процентга етказиб бажармоқда. Шу кунларда у 76-мактаб қурилишида ҳаммага ўрнак кўрсатиб ишламоқда. Суратда: (чапдан) бригадир ўртоқ Х. Баҳодиров ғишт терувчи Т. Хусановнинг ишини текширмоқда.

МИНИСТР БИЛАН СУҲБАТДА

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИДАГИ ЯНГИЛИК

Мамлакат олий ўқув юртларига 1963 йилда студентлар қабул қилишнинг янги қоидалари тасдиқланди. Шу муносабат билан ТАСС мухбири И. Козловский СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютинга мурожаат қилиб, бир қанча саволларга жавоб беришини сўради.

САВОЛ: Янги қоидаларнинг илгари мавжуд бўлган қоидалардан фарқи нимада?

ЖАВОБ: 1963 йилда, деди ўртоқ Елютин, олий ва ўрта махсус ўқув юртларига 1 миллион 700 минг киши, яъни ўтган йилдагидан 140 минг киши кўпроқ қабул қилинади. Мамлакатнинг олий ўқув юртларининг ўзига 756 минг студент қабул қилинади. Қабул қилишнинг янги қоидалари олий ва ўрта махсус мактабда ўқиш учун энг яхши тайёргарлик кўрган ва муносиб ёшларни аниқлашга ёрдам беради. Шундай қилиб, ёшларнинг олий ўқув юртларига ёки техникумларга кириш пайтларида улар олдига қўйиладиган асосий талаб — чуқур ва мустаҳкам билимдир. Билимларга баҳо беришга объективроқ ёндошиш мақсадида қабул қилишнинг янги қоидалари илгариги йиллардаги қоидалардан фарқли ўлароқ кириш имтиҳонларининг натижаларини ҳисобга олиш билан бир қаторда ўрта мактабда олган умумий тайёргарлик даражасини ҳам ҳисобга олишни кўзда тутади. Олий ўқув юртига қабул қилиш вақтида маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг ўртача умумий «бали» ҳамда олий ўқув юртига кирувчи киши танлаган муайян ихтисос учун профилли дарслар бўйича аттестатдаги баҳолар эътиборга олинади.

САВОЛ: Олий ўқув юртларига конкурссиз ва имтиёзлар билан кириш ҳуқуқидан ким фойдаланади?

ЖАВОБ: Илгари бўлганидек кундузги, кечки ва сиртқи ўқишга Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари, Совет Армияси ва Флотидан бўшаб келган жангчилар, амалий ишда камида икки йил ишлаган ишлаб чиқариш илғорлари, шунингдек саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарининг йўлланмаси билан ўқишга юборилган кишилар кириш имтиҳонини муваффақиятли топширганлари тақдирда конкурссиз қабул қилинадилар. Бунда иш характери олий ўқув юртида танлаб олинган ихтисосга мос бўлиб тушадиган ишчилар ва колхозчиларга афзаллик берилади.

Бироқ бирор олий ўқув юртига ишлаб чиқаришдан келган кишилар кўпайиб кетса, қабул қилиш қоидаси жойларнинг камида 20 процентини ўрта мактабни тамомлаб келганларга гарантиялайди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга техника мактабларини аъло баҳолар билан тамомлаган ҳамда ўз ихтисоси бўйича ишлаётган ва эгаллаган ҳунарига ўхшаш ихтисос бўйича маълумот олишни давом эттиришни истайдиган кишилар конкурсдан ташқари қабул қилинади.

Ўтган йили бўлганидек, хизмат муддатини тамомлаётган Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчиларига қўмондонликнинг рухсати билан кириш имтиҳонлари топшириш учун қисқа муддатли отпуска берилади. Қабул имтиҳонларини муваффақиятли топширган ва институтга қабул қилинган ҳарбий хизматчилар муддатидан илгари запасга чиқарилади.

Сўзимнинг охирида, деди министр, олий ва ўрта махсус мактабларимизга студентлар қабул қилиш ишига партия, касаба союз, комсомол органларини, бутун совет жамоатчилигини кенг жалб этишнинг аҳамиятини таъкидлаб ўтмоқчиман.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ҲУСНИ ОЧИЛАДИ

ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

IX чақириқ меҳнаткашлар депутатлари Тошкент қишлоқ область Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди. Сессия қатнашчилари депутат **Э. Т. Шайховнинг** «Область меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Докладчи кишилар ҳақида ғамхўрлик қилиш, уларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш партиямиз фаолиятининг қонуни эканлигини таъкидлайди. Меҳнаткашларнинг маиший турмуши тобора яхшиланмоқда. Уларга маданий хизмат кўрсатиш даражаси ҳам борган сари ўсиб бормоқда.

Кейинги йилларда областимиз қишлоқларида катта ўзгаришлар рўй берди. Кўпгина колхозларда барча қулайликларга эга бўлган шинам уй-жойлар, янги типдаги мактаб бинолари, касалхона ва маданий-маиший муассаса бинолари қурилди. Йўллар тартибга солинди. Лекин шу билан бирга меҳнаткашларнинг кун сайин ўсиб бораётган талаблари маҳаллий Советлар олдига маданий-маиший хизмат кўрсатишни кескин яхшилаш вазифасини қўяётир. Сайловчилар ўз депутатларига ана шу ҳақда наказлар бермоқдалар. Шунинг учун ҳам бу жиддий масала қишлоқ область Совети сессияси муҳокамасига қўйилди.

Докладчи республикамизда ўқув-тарбия ишларининг нақадар тез суръатлар билан ўсганлигини алоҳида таъкидлайди. Агар 1914 йилда бутун Ўзбекистон бўйича фақатгина 165 та мактаб бўлган бўлса ва уларда 17.500 бола таълим олган бўлса (қишлоқ мактабларида атиги 3 минг бола ўқирди холос), ҳозир областимиздаги мактабларда қарийб 195 минг бола таълим олмоқда. Мактабнинг турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш ҳақидаги қонунга асосан жойларда умумий таълим мактаблари қайтадан қурилди. 139 та қишлоқ мактабида ўқув-тарбия ва далачилик бригадалари ташкил қилинди.

Бироқ шу билан бирга халқ маорифи ишларида ҳали жиддий камчиликлар бор. Мактаб ёшигача бўлган болаларнинг катта қисми ўқишга тортилмай қолаётир. Айниқса Бўка ва Янгийўл районларида бу масала билан жиддий шуғулланилмаётир. Мактабларда ўқитувчилар етишмайди, кўпгина мактабларда эса ўқувчилар учун иссиқ овқат ва буфет ташкил қилинмаган.

Маҳаллий Советлар ва уларнинг доимий комиссиялари, халқ маорифи бўлими органлари ўсиб келаётган ёш авлодни тарбиялашга ёрдам берадиган масалаларни тезда ҳал қилиш юзасидан кескин чоралар кўришлари зарур.

Область маданий-оқартув муассасалари зиммасига меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш каби муҳим вазифа юклатилган. Ҳозир 203 та клуб, 179 та қироатхона ва 188 та кино-установка аҳоли ўртасида маданий-тарбиявий тадбирларни амалга оширмоқда. Клублар ҳузурида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди. Шунингдек маданият университетлари, хотин-қизлар учун турли тўгараклар ҳам ташкил қилинган.

Бир йил ичида область клубларида 3 мингга яқин лекция ўқилди. Бу лекцияларнинг асосий тематикаси КПСС XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми материаллари, фан ва техника, шунингдек соғлиқни сақлаш соҳасида эришилган ютуқлар бўлди. Билимларни тарғиб қилишда ўз фондида 24 минг нусхадан ортиқ китоби бўлган қироатхоналар ҳам катта роль ўйнамоқда.

Лекин маданий-оқартув муассасалари ишларида камчиликлар ҳам йўқ эмас. Барча маданият уйларида ишлар юксак савияда ташкил қилинмоқда деб айтиб бўлмайди, халқ театри ва маданият университетларининг ўсиши талабга жавоб бермайди. Ҳозир областимиздаги 81 та колхозда шу кунга қадар қироатхона ташкил қилинмаган, кино кўрсатиш ишлари ҳам қониқарли эмас.

Шундан сўнг докладчи меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволига батафсил тўхталади. Ҳозир область қишлоқларида 120 касалхона, 10 та диспансер, 462 та фельдшерлик-акушерлик пунктлари, иккита мустақил амбулатория ва 26 та туғруқхона ишлаб турибди. Биргина ўтган йилнинг ўзида Оққўрғон ва Бўстонлиқда янги участка касалхоналари очилди. Шунингдек Чиноз ва Ғазалкент посёлкаларида янги касалхона бинолари қурилмоқда. Сўнгги 3 йил ичида дорихоналар тармоғи анча кенгайди. Ҳозир областимизда уларнинг сони 66 тага етди. Медицина муассасалари малакали мутахассислар ва транспорт воситалари билан таъминландилар. Ҳозир область районларида 562 врач ҳамда 2.886 ўрта маълумотли медицина ходими ишлаб турибди.

Аммо медицина хизмати кўрсатишда ҳам ҳамма иш кўнгилдагидек деб айтиб бўлмайди. Соғлиқни сақлаш тармоқларини янада кенгайтириш, санитария маданиятини ошириш, янги мактабгача ёшдаги болалар муассасалари барпо қилиш, уй-жойларнинг тозалиги учун курашиш, аҳоли яшайдиган ҳар бир пунктнинг, колхоз совхозлардаги дала шийпонларининг озода бўлишига эришмоқ лозим.

Шундан сўнг ўртоқ Шайхов уй-жой ва коммунал хўжалик масалаларига тўхталади. Докладчининг таъкидлашича, кейинги икки йил ичида областимизда 290 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қурилган. Барча район марказларида ҳаммом бор. Йўл ва тротуарлар асфальт қилинмоқда. Водопровод шохобчалари эса борган сари кенгайтирилмоқда. Лекин шу билан бирга меҳнаткашларнинг тоза истеъмол сувга бўлган эҳтиёжлари тўла қондирилмаётир. Уй-жой қурилишини жадал суръатлар билан олиб бориш, коммунал хўжалик объектларини ўз вақтида битказиш ва уй-жой фондларини кўз қорачиғидай асраш зарур. Район марказларини тинмай ободонлаштириш, аҳоли пунктларини кўкаламзорлаштириш, газ келтириш, кўчиб келувчиларнинг маиший турмушларини яхшилаш билан шуғулланиш депутатларнинг энг муҳим вазифасидир.

Докладчи сўзининг охирида меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги вазифалар ғоят кўп қиррали ва масъулиятли эканлигини қайд қилади. Ана шу масъулиятли вазифани муваффақият билан адо этиш кўп жиҳатдан халқ хизматкорлари — область Совети депутатларига, уларнинг куч-ғайратлари ва ташаббусларига боғлиқдир. Депутатларимиз бундай вазифаларни бажаришга қодирдирлар ва улар халқ томонидан билдирилган юксак ишончни оқлаш учун зарур тадбирларни кўрадилар.

Доклад юзасидан бошланган музокараларда биринчи бўлиб Янгийўл район ижроия комитетининг раиси **С. Эгамбердиев** сўзга чиқди. Нотиқ кейинги йилларда Янгийўл район Советининг раҳбарлигида амалга оширилган тадбирлар ҳамда партия ва ҳукуматнинг кундалик бераётган ёрдами туфайли районда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш бирмунча яхшиланганлигини қайд қилади. Районда янги клуб, қироатхона, мактаб, ясли, медицина ва болалар муассасалари бинолари қурилди. Ўртоқ Эгамбердиев қўлга киритилган ана шу ютуқларни тилга олиш билан бирга сессия қатнашчиларининг эътиборини мавжуд камчиликларга жалб қилади, у Чиноз посёлкасида беш йилдан буён водопровод қурилиши ҳақида қарор қабул қилинаётганлиги, лекин бу қарорлар қоғозда қолиб кетаётганлигини танқид қилади. Ўртоқ Эгамбердиев область коммунал хўжалик бошқармаси адресига жиддий танқидий эътирозлар билдирди. Ана шу бошқарманинг айби билан Чинозда дорихона қурилиши ҳаддан ортиқча чўзиб юборилди. Шунингдек нотиқ Чиноздан то Яллама қишлоқ Советигача бўлган йўлни асфальтлаш зарурлигини айтади.

2-«Далварзин» совхози меҳнаткашларининг қилаётган ишлари ва маиший турмушлари ҳақида шу совхознинг агрономи **В. В. Гусаров** сўзлаб берди. У ўз сайловчиларининг наказларини билдириб, қишлоқ жойларига қурилиш материалларини кўпроқ келтириш масаласини ўртага ташлайди. Бу якка тартибда уй-жой қурилишини яхшилашга ёрдам беради. Совхозда ҳали янги уй-жой фондларига эҳтиёж катта. Депутат совхоз ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги камчиликларга ҳам батафсил тўхталади. Айниқса у марказий усадбалардан узоқда яшовчи ишчиларга маданий хизматни яхшилаш зарурлигини уқтиради. Совхознинг иккинчи бўлимида 7 йиллик мактаб биноси қурилишини тезроқ тамомлаш зарурлигини айтади.

Шундан сўнг Қибрай касалхонасининг бош врачи депутат **Э. Маҳмудова** минбарга чиқади. Врач ўз нутқини кишилар соғлиғини сақлаш билан боғлиқ бўлган масалаларга бағишлади. Ўртоқ **Маҳмудова** Қибрай касалхонаси медицина ходимларининг касалликларни олдини олиш соҳасида кўраётган тадбирлари билан ўртоқлашади. Юқумли касалликларни камайтиришда профилактика ишлари катта ёрдам бераётганлигини гапириб берди. Шундан сўнг нотиқ маъмурий бинолардан бирини туғруқхона ихтиёрига берилишини таклиф қилади. Шунингдек Келес, Оржоникидзе ва бошқа посёлкаларда сув билан таъминлаш ишларини яхшилаш зарурлигини айтади.

Депутат **Ю. Т. Зокиров** ўз нутқида матлубот кооперацияси ходимларининг партиямизнинг тарихий XXII съезди қарорларини бажариш соҳасидаги муҳим вазифаларига тўхталади. У область матлубот жамияти ходимлари қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан қилаётган ишлари ҳақида сўзлаб берди.

— Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг қайта қурилиши деди нотиқ,— матлубот кооперацияси структурасига ҳам сезиларли ўзгаришлар киритди. Натижада колхозчиларга хизмат кўрсатишни янада яхшилаш имконияти туғилди. Қишлоқларда янги магазин ва ошхона бинолари қурилади, маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари кенгаяди. Бу йил область қишлоқларида янги нонвойхоналар қурилади, оби нон ёпиш миқдори анча кўпайтирилади. Уй ишлари билан банд бўлган аёлларнинг меҳнатини енгиллаштиришга ёрдам берадиган қатор тадбирлар амалга оширилади. Қишлоқ магазинларида, сотувчилар эса ларёкларда, шунингдек сайёр ва кўчма дўконларда савдо қилишнинг прогрессив усуллари жорий қилинади. Бу эса қишлоқ меҳнаткашларига савдо хизматини янада яхшилаш, товарообороти ўсишига олиб келади.

Депутат **Г. Бўлиқбоева** Юқори Чирчиқ райони йиғилишлари муносабати билан шу ерда ягона сил касалликлари диспансери ташкил қилинган шифохона ташкил қилиш масаласини ўртага ташлайди. У сил касаллари санаторийси қурилишини тезроқ тугаллаш учун қўшимча маблағ берилишини ва марказий район касалхонасида корпусларни кенгайтиришни сўрайди.

Область халқ маорифи бўлимининг мудири, депутат **И. П. Парсоев** ўз нутқини мактаблар ишини яхшилаш, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига бағишлайди.

— Областимизда дейди,— у,— ҳозиргача 160 та мактабда машғулотлар бир сменага кўчирилмаганлиги чидаб бўлмас бир ҳолдир. Областимизнинг айрим қишлоқ, шаҳар ва посёлкаларида ишлаётган ўқитувчилар турар жойлар билан таъминланмаганлар. Бу эса кадрларнинг қўнимсизлигига олиб келади. Оққўрғон, Бўка ва бошқа бир қатор районларда мактаб ва болалар муассасалари бинолари қурилиши жуда секинлик билан олиб борилмоқда.

Музокаралар тамом бўлгач, сессия қатнашчилари область меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилашга қаратилган қарор қабул қилдилар.

Депутатлар Тошкент қишлоқ область Советининг ижроия комитетини сайладилар. Тошкент қишлоқ область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб ўртоқ **Э. Т. Шайхов** сайланди. Ўртоқ **Бочкарев** эса раиснинг биринчи ўринбосари вазифасини бажарувчи ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи қилиб сайланди. Шунингдек **Қ. М. Маҳкамова** ва **Ж. Маликов** ўртоқлар ижроия комитет раисининг ўринбосарлари қилиб, ўртоқ **М. Эгамбердиев** ижроия комитетнинг секретари қилиб, **П. В. Костриков, Б. И. Нестеров, Я. К. Элчибеков** ва **И. М. Пидоев** ўртоқлар ижроия комитет аъзолари қилиб сайландилар.

Сессия область ижроия комитетининг бошқарма бошлиқлари ҳамда бўлим мудирларини тасдиқлади. Шунингдек, доимий комиссиялар ва область суди составлари ҳам сайланди.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

„МАШЪАЛ" МАШЪАЛЛАРНИ УНУТГАН

Дастлабки вақтларда **«Машъал»** газетаси анча мазмунли бўлиб чиқабошлаган эди. Лекин кейинги кунларда жамоатчилик унинг ишидан қониқмай қолди.

Бу газетани варақласангиз, босилаётган мақола ва хабарлар ҳиссиз, ҳаяжонсиз ёзилганлигини кўрасиз. Газета ўзининг мустақил йўлига эга эмас, илғорларнинг тажрибасини оммалаштирувчи, қолоқларни эса принципиал ва дадил танқид ўти остига олувчи мақолалар кам учрайди.

Илғорларнинг тажрибасини оммалаштириш, улар эришган ютуқларни умумхалқ мулкига айлантириш — масалаларнинг масаласидир. Очиқ айтиш керакки, газета бу соҳада ўз номига муносиб иш олиб бормаётир. Машъаллар унутиб қўйилмоқда. Районда Мурод Қулменов, Умри Ҳасанова сингари донгдор пахта усталари, турсунойчилар бор. Тўйгул Ўрозова сингари сут соғувчилардан ҳар қанча ўрганса арзийди. Афсуски, газета уларнинг тажрибасини тарғиб қилишни унутмоқда, ҳатто, украиналик машҳур ғаллакор Надежда Григорьевна Загладанинг «Ғаллакорлик шарафини қадрлайлик» сарлавҳали мақоласидан кейин ҳам биронта мазмунли материал уюштирилмади.

Энг ачинарлиси шундаки, газета бригада бошлиқлари, механизаторлар, сут соғувчилар, агрономларнинг мақолаларига жуда кам ўрин беради. Берганда ҳам қандоқ? Уларнинг мақола ва хабарлари умумий гаплар йиғиндисидан иборат бўлиб қолади. Масалан, газетанинг февраль ойидаги сонларидан биридаги иккинчи ва учинчи бетлари «Кубанликлар чақириғига жавобан пахтада ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирайлик» шапкаси остида разворот берилган. Ана шу развороттаги «Биз ҳам маъқуллаймиз», «Ҳаммага маъқул», «Замин яратмоқдалар», «Мол боқими — сут оқими» (?) сингари мақолаларни ўқиган киши ҳайратдан ёқа ушлайди. Мақолалар ишлаб чиқариш билан бевосита шуғулланувчи дала меҳнаткашларининг имзоси билан чиққан-ку! Лекин бунга қарамай, уларда бирон конкрет фикр, факт, автор мулоҳазаларини учрата олмайсиз. Уларнинг ҳаммаси газетада қайта-қайта ёзилавериб сийқаси чиқиб кетган гаплар билан тўлдирилган.

Кези келганда шуни айтиш керакки, газетанинг бошқа сонларида меҳнаткашларнинг имзоси билан чиқаётган мақолалар ҳам ана шундай юзаки ёзилган. Агар улардан «миз-миз» деган қўшимчаларни олиб ташланса, оддий қишлоқ мухбири хабаридан фарқи қолмайди. Демак, редакция ходимлари мутахассисларнинг хабар ва мақола ёзишларида уларга яқиндан ёрдам бермай қўйганлар.

«Машъал»да кўкламги экишга тайёргарликни кечиктираётган хўжаликлар тўғрисида берилаётган танқидий мақолалар бир қолипда ёзилмоқда. Бундай мақолаларда тилга олинаётган объектдаги биронта илғор бригада мақталади. Кейин хўжаликда қанча гўнг ташиб чиқариш керак эди-ю, қанчаси ташилди, қанча техника бор бўлиб унинг нечтаси ремонт қилинди, шулар айтилади. Кейин якун ясалади. Аммо мақолаларда нима учун жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги, айбдорлар кимлар эканлиги, нима учун уларга чора кўрилмаётганлиги билан, шунингдек колхозчиларнинг моддий ва маиший турмуши қандайлиги, буларга шароит яратиб берилганми ё йўқми, улар билан редакция ходимлари қизиқмайдилар. Хабар ва мақолалар ана шу таҳлитда ёзилади. Статистик маълумотлар билан тўлиб чиқади.

Материалларда стилистик камчиликларга, ноаниқликларга, чалкашликка ҳам йўл қўйилмоқда.

Бир мисол келтирамиз. Газетанинг 14 февраль сонининг биринчи бетида «Гулчинор» сарлавҳали зарисовка босилган. Унинг иккинчи абзацидаги қуйидаги жумлага эътибор беринг:

«У тезгина сигирларни арча усулида группалаб соға бошлади. Қўли-қўлига тегмай бир зумда (?!) ўзига қарашли сигирларни соғиб бўлди. Гулчинор опанинг севинчи беҳад. Чунки у биринчи марта арча усулида сигир соққач керакли соғғичларни жой-жойига қўйди».

Мақола автори нима демоқчи? Тушуниб бўлмайди. «Арча» усулининг қўлда соғишдан фарқи нимада? Ахир Гулчинор опа янги усулда биринчи марта сут соғаётган бўлса қандай қилиб қўли-қўлига тегмай бир зумда сигирларни соғиб бўлиши мумкин?!

Яна бир сут соғувчининг мақоласида эса ҳар куни ҳар бир сигирдан 50-55 литрдан сут соғиб олаётганлиги айтилади. Муболағага ким ишонади, газета кимни чалғитмоқда?

Бундай чалкашликлар тез-тез учраб туради. Газетанинг деярлик ҳар икки-уч сонида тузатишларни ўқийсиз. Лекин бу тузатишларнинг ўзи ҳам кўпинча тузатишга, таҳрирга муҳтож бўлади. Масалан, февраль сонларидан бирида берилган тузатиш етмиш сўздан иборат бир жумла бўлиб, ундан гап нима устида бораётганлигини пайқаш қийин.

Гапнинг хулосаси шуки, Ўрта Чирчиқ районида чиқадиган «Машъал» газетаси ҳаёт билан ҳамнафас эмас. Унда меҳнаткашларнинг маданий ҳаёти, уларнинг турмуши, кечинмаларига оид материаллар кам берилади. Шунингдек қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари қамраб олинмайди. Пахтачилик юзаки ёритилгани устига, чорвадорлар, сабзавотчилар, соҳибкорларнинг меҳнатлари дурust кўрсатилмайди.

Газета сиёсий ва хўжалик вазифаларни муваффақиятли бажаришда маҳаллий партия ва совет ташкилотларига яқиндан амалий ёрдам бермаётир.

Тошкентдаги трактор-йиғув заводининг станок парки тобора кенгайиб бормоқда, у ерда янги-янги агрегатлар ўрнатилаяпти. Яқинда тўрт шпинделли ярим автомат токарлик агрегати ишга туширилди. Унда пахта териш машиналари учун гайкалар тайёрланмоқда. Суратда: созловчи Даврон Пўлатов (чапда) смена мастери Абдураҳмон Олланазаров ва конструктор Сафар Муҳаммадиев ўртоқлар ана шу агрегатда тайёрланган гайка сифатини текшириб кўрмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

ДЕҲҚОННИНГ ОМАДИ МЕҲНАТДА!

Қолоқ хўжаликларни оталиққа олиш ташаббусига қўшилган «Узбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг ишчилари 1-«Оққўрғон» совхози пахтакорларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Яқинда механизатор ўртоқ Ш. Атаманов 1-«Оққўрғон» совхозига ишлаш учун ўтди. У совхозда бўлимлардан бирига бошчилик қилади. Суратда: механизатор Ш. Атаманов (ўнгдан биринчи) совхознинг бир группа ишчилари билан сеялкаларнинг чигит экишга ҳозирлиги сифатини текшириб кўраётир.

И. Глауберзон фотоси.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЯНГИЕР. Райондаги 1-«Боёвут» совхозининг 5-бўлим ишчилари чигит экишга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Кузда сифатли шудгордан чиқарилган 430 гектар ернинг 260 гектарига яхоб суви берилди, ариқ-зовурларни тозалаш тугалланди. Механизаторлар 12 та универсал, 6 та «ДТ-54» ва «ДТ-28» маркали трактор ва сеялкаларни сифатли ремонтдан чиқардилар. Шу кунларда бороналаш қизитилди. Бу ишда П. Жўрамуротов, А. Бегматов ва Б. Ортиқов сингари моҳир тракторчилар жонбозлик кўрсатишаяпти.

Т. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

* * *

СИРДАРЁ. «700 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз».

«Гулистон» совхози 6-бўлими пахтакорларининг бу йилги аҳди шундай. Пахтакорлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун фидокорона меҳнат қилишаяпти. Ариқзовурлар тозаланмоқда, 3 та прицепли трактор далага гўнг чиқармоқда, 2500 тонна минерал ўғит ташиб олинди. Бўлим механизаторлари 9 та чопиқ трактори, 13 та сеялка, 54 та боронани чигит экиш кампаниясига тўла шай қилиб қўйдилар.

Шунингдек, совхознинг 5-бўлимида ҳам тайёргарлик ишлари қизғин тус олмоқда. 13 сеялка ва универсаллар чигит экишга тахт қилиб қўйилди, далага 5 минг тоннадан кўпроқ маҳаллий ва 150 тонна минерал ўғит ташиб чиқарилди. Р. Маматқулов, А. Худойбердиев, Ғ. Маҳмудов каби азаматлар 650 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш учун бошланган курашда, айниқса, жонбозлик кўрсатиб ишлаяптилар.

Х. ХОЛИИГИТОВ.

* * *

УРТА ЧИРЧИҚ. Энгельс номли колхоз бу йил 1360 гектар ерга чигит экади. Шу кунгача колхоздаги барча техника воситалари ремонтдан чиқарилиб, чигит экиш кампаниясига тахт қилиб қўйилди. 11 та «ДТ-54», 10 та «ДТ-24» тракторлари, 25 та универсал, 2 та культиватор, 10 сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси ремонти тугалланди.

Колхознинг С. Тўлабоев, Х. Насриддинов каби механизаторлари экишга тайёргарлик ишларини бажаришда ўрнак бўлмоқдалар.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВ.

АҲДИМИЗ ЮКСАК

Янгийўллик ташаббускор қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахтачиликни ривожлантириш билан бир қаторда эл дастурхонига мўлкўл гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини етиштириб бериш соҳасида ҳам конкрет тадбирларни белгилаб олишган. Бу чақириқ ҳар бир хўжаликнинг ҳам ўз имкониятини кўриб чиқиб 1963 қишлоқ хўжалик йилида аввалги йилга нисбатан янада унумлироқ ишлашга, мавжуд резервлардан тўла фойдаланиб, экинлардан мўл ҳосил етиштиришга даъват этади.

Қишлоқ хўжалигида ҳар бир иш бир-бири билан боғлиқ. Масалан, ем-хашаги сероб хўжаликнинг чорваси тез ривожланади. Чорванг кўп бўлса, деҳқончиликка ҳам нафи катта.

Жумладан бизнинг бригадамиз 96 гектар ерда маккажўхори етиштиради. Ўтган йили ҳар гектар майдондан салкам 1500 центнердан силосбоп маккажўхори кўкпояси олинди.

Озиқли молларнинг сути ҳам мўл, гўшти ҳам семиз бўлади. Шунинг учун ҳам колхозимиз ўтган йили чорва маҳсулотлари тайёрлаш планини ортиғи билан бажарди. 1963 йил гўшт топшириш биринчи квартал плани январь ойининг ўзидаёқ ортиғи билан бажарилди.

Бу йил колхозимиз аъзолари давлатга 70 тоннадан ортиқ гўшт сотишни планлаштиришган. Бу гўштни етиштириш учун моллар бўрдоқиға боқилаяпти. Озуқа эса сероб. Бизнинг бу йилги режамиз аввалги йилгидан анча юқори, яъни ҳар гектар майдондан 1550 центнердан силосбоп маккажўхори кўкпояси ва 35 центнердан маккажўхори дони етиштиришга аҳд қилдик.

Шу кунларда бригадамиз далаларида ана шу ҳосилни етиштириш учун пухта замин яратилмоқда.

Субхон ТОШЕВ,
Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхознинг маккажўхорикор бригадаси бошлиғи.

* * *

КОНСУЛЬТАЦИЯ

ҲОСИЛНИНГ ДУШМАНИ

Вирус ҳужайра шаклига эга бўлмаган жуда кичик тирик модда. У фақат тирик ҳужайраларда ривожланади. Улар ўсимликларнинг ашаддий душмани. Вирус теккан ўсимлик ҳосили ўз-ўзидан камайиб кетади. Шу боисдан мичуринча материалистик биология фанига асосланиб вирусларни ўрганиш ва уларга қарши тинмай кураш олиб бориш вирусолог ва биологларнинг чинакам шиорига айланиб қолди.

Вирусларнинг кўпайиши ва юқувчанлигининг олдини олиш учун уларнинг ривожланиш хусусиятларини аниқлаш, билиш, ўрганишга тўғри келади. Бу соҳада озми-кўпми тадқиқотлар олиб борилди. Ҳозир ўсимлик вирусларининг 200 дан ортиқ хили борлиги маълум. Шуни айтиш керакки, вируслар ўсимликнинг илдизи, пояси, барги, гули, уруғи ва мевасидаги ҳужайраларда бўлади. Улар ўсимликда узоқ вақт сақланиб қолади.

Ўсимлик вируслари юқори даражадаги иссиқликда ҳам ўз таъсирчанлигини ёхуд юқиш қобилиятини йўқотмайди. Ҳатто, картошканинг «х» вируси 60-63 даража иссиқликда ҳам ўз активлигини сақлайди. Қизиғи шуки, химиявий моддалар кўплаб бактерияларни қириб ташлашга ташлайди-ю, аммо вирусларга келганда ожизлик қилади.

Демак, ўсимлик вирусларига қарши курашиш учун аввало химиявий препаратларни аниқлаш ва татбиқ этиш муҳим муаммолардан биридир. Қаловини топсанг қор ҳам ёнади деганларидек, республикамиз шароитида экиладиган сабзавот, полиз, картошка ва бошқа экинларнинг ҳосилини ошириш йўллари илмий йўсинда ишлаб чиқилмоқда.

Ўсимлик зараркунандаларига ва ўсимликларнинг турли хил касалликларига қарши курашиш ҳосилдорликни оширишнинг асосий тадбирларидан биридир. Калинин районидаги «Тошкент» совхози ва «Узбекистон» колхозида қайта-қайта тажрибалар ўтказилди. Бунинг натижасида ўсимликларнинг вируси ҳар гектардан олинадиган ҳосилни 7-12 процентгача камайтиргани маълум бўлди. Айниқса, помидорнинг стрин, столбур, мозаика вирус касаллиги, қовун, бодринг, тарвуз, картошканинг мозаика вирус касалликлари ҳосилдорликни оширишга ва унинг сифатига анчагина зарар келтиради.

Бир ўсимлик вируси бошқа хил ўсимликларда ҳам ривожланиб касаллик қўзғатиши мумкин. Картошканинг «х» вируси, тамаки мозаика вируси шулар жумласидандир. Бу вируслар помидорда, бодрингда, шунингдек бошқа жуда кўп бегона ўтларда ҳам учрайди. Ҳашоратлар вирусларнинг тарқалишининг воситачисидир. Шунинг учун ҳам аввало юқтирувчи ҳашоратларга тинмай қарши кураш олиб бориш лозим. Бунда бегона ўтларни йўқотиш ҳам зарур тадбирлардан ҳисобланади. Чунки, улар ўзларида кўплаб вирус касалликларини сақлайди.

Уруғни саралаб экишга эътибор бериш керак. Ўтказилган тажрибалар шуни кўрсатдики, май ойининг биринчи декадасида экилган картошкадан олинган уруғликда июнь ойининг иккинчи декасида экилган кечки картошка уруғлигига қараганда вируслар 7-10 процент кўпроқ касаллик қўзғатган. Шу туфайли уруғликлар ажратилаётганда уларнинг сифатига ҳартамонлама эътибор бериш керак.

Ўтган йилда Калинин районининг «Узбекистон» колхозидаги баъзи бригадаларда ҳосил жуда камайиб кетди. Гектар бошига олинган ҳосил 5-8 тоннадан ошмади. Чунки, вольтман навли картошка уруғлиги экилган эди. Лекин, шу бригадаларда «Обидов-2» нав картошка июнь ойининг иккинчи ўнкунлигида экилганига қарамай, уруғлиги анча йирик ва кам айниганлиги сабабли гектаридан 16-18 тоннадан ҳосил олинди.

Ҳосил йиғиб-териб олинаётганда фақат касалланмаган, бўлиқ уруғликни танлаб олиш зарур. Бунда пала-партишликка йўл қўйиш ярамайди. Чунки, деҳқон панд еб қолади. Сифатсиз уруғликлардан юқори ҳосил етиштириш мумкин эмас.

В. МИРЗААҲМЕДОВ,
Узбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника институтининг илмий ходими.

* * *

НОШУД РАҲБАР

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» ва Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозларда техника кўклам экиш кампаниясига ҳозиргача тахт қилиб қўйилмаган.

(Мухбирлар хатидан).

Салом айтиб, жилмайиб баҳор,
Гул фаслидан этиб хабардор,
Суриштирар: Уртоқ пахтакор,
Ҳамма нарса бўлганми тайёр?

Марҳамат! деб илғорлар чорлар,
Миришкорлар чеҳраси порлар,
Қўли гуллар техникаси соз,
Далалардан бермоқда овоз.

Бироқ ношуд раҳбарлар ҳам бор,
Улар учун гўё ҳали қор —
Аримаган дала бетидан,
Муз кетмаган сойлар четидан.

Ишларига қор ёғиб ўтган,
Қиш ўрнига сўнг баҳор етган,
Лекин колхоз устахонасин
Раҳбаридай йўқ ҳафсаласи.

Дўқиллайди ҳомуза тортиб,
Кеч кўзғалар эртароқ ётиб.
Улда-жулда турли деталлар,
Ремонтчилар ҳар кун имиллар.

Лойга ботиб сеялка, плуг,
Ремонт юзин кўрмапти шўрлик,
Ариқларга винтлар тўлипти,
Бороналар кўприк бўлипти.

Мотор юрса ўқчиб сўнади,
Ин қурай деб қушлар қўнади.
Ут-ўланлар ростлаб қоматин,
Ношудларнинг кўриб «ҳимматин»,

Қани, дейди, ғайрат камаринг,
Гул баҳордан йўқми хабаринг?
Шошилмасанг бугундан бошлаб,
Насиб бўлмас сенга зафаринг.

Баҳор сенга мақтал, пахтакор,
Ортда қолма бу гал, пахтакор.
Берган сўзинг бўлсин баҳоринг,
Шошил, дилда гар бўлса оринг,
Олтин уйсин ер, экинзоринг,
Раҳмат десин азиз диёринг.

НАЗАРМАТ.

КЎКЛАМГА ТАЙЁРГАРЛИКНИ ТЕКШИРАМИЗ

ЙИГИТ СЎЗИДАН...

Маълумки, устлабинсклик азаматларнинг ажойиб ташаббуси тобора кенг қулоч ёймоқда. Улардан намуна олган янгийўллик пахтакорлар ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Бу ажойиб ватанпарварлик ташаббусни КПСС Марказий Комитети маъқуллади. Ҳозирги куннинг асосий вазифаси — экишга намунали тайёргарлик кўришдир, — дейилади янгийўлликларнинг мурожаатида.

Шуни айтиш керакки, райондаги «Шарқ юлдузи», «Ленинизм», Охунбобоев номли, Ленин номли ва бошқа бир қатор колхозларда қабул қилинган социалистик мажбуриятга яраша иш қилинаяпти. Бу хўжалик деҳқонларининг диққат-эътибори кўкламги экиш кампаниясини шай ҳолда кутиб олиш билан бирга барча майдонларга уруғни 8-10 кун ичида экиб бир текис ундириб олиш ва дастлабки ишлов беришни муваффақиятли бошлаб юборишга қаратилган. Ҳа, ана шу пахтакорлар намунали иш қилишяпти. Лекин ҳамма хўжаликларда ҳам чигит экиш кампаниясига қўнгилдагидек тайёргарлик қўриляпти деб бўлмайди. Бундай хўжалик раҳбарлари ишни ўзибўларчиликка ташлаб қўйиб, ваъдабозликдан нарига ўтмаяптилар. Масалан, Фрунзе номли колхоз раиси ўртоқ М. Эргашев ўтган хўжалик йилида кўккракка уриб, пландан ташқари мана бунча «оқ олтин» берамиз деб жар солган эди. Оқибат нима бўлди денг, йил охирига бориб ошиқча ҳосил бериш уёқда турсин белгиланган планга нисбатан ҳар гектар ердан 3,2 центнердан кам ҳосил етиштирилди. Шу фактнинг ўзи бу хўжалик раҳбарлари ўтган йили ўз оғзиларидан чиққан сўзга қанчалик «амал» қилганларини яққол кўрсатиб турибди.

Фрунзе номли колхоз пахтакорлари ҳам ташаббуснинг эгаларидирлар. Улар 1963 хўжалик йилини 930 гектар ернинг ҳар гектаридан 29,3 центнердан ҳосил кўтариш билан якунлаймиз деб сўз бердилар. Хўш, ана шу ваъданинг устидан чиқиш учун нима ишлар қилиняпти? Эрта-индин тупроққа зироат уруғи қадалади. Ана шу мавсумга барча асбоб-ускуналарни тахт қилиб қўйиш механизаторлар учун ҳам фарз, ҳам қарздир. Идорадаги маълумотларга қараганда ҳамма иш жойида. Экишни эртага десангиз ҳам бошлашга тайёрлар. Биз колхоз раҳбарлари ўтган йили йўл қўйилган камчиликлардан тўғри хулоса чиқариб олиб ўз ишларида бурилиш ясаган бўлсалар керак, деган умидда устахонага бордик.

Рўпарада кўзни қамаштиргудек қилиб бўялган ДТ-24 маркали тракторнинг атрофида ўрта бўйли ёшгина бир йигит парвона бўляпти. Бу йигит шу агрегатнинг ҳайдовчиси С. Бекмуродов экан.

— Кеча олиб келувдик,— дейди механизатор,— Янгийўлдаги ихтисослаштирилган устахонада ремонт қилинган. Шу ерга етказиб келгунча она сутим оғзимга келди. Нега дейсизми, трактор мени эмас, мен тракторни судраб келдим. Юз жойда тўхтагандирман. Мана кўряпсизми? Мотор клапанлари мой билан мутлоқ таъминланмайди, — очилган клапанларни кўрсатди у,— бу ремонт қилинган эмиш тағин. Сиртичи кўрган киши заводдан янги чиққан дейди. Ичи эса тиқ этмайди...

Дарвозанинг чап қанотида бир ДТ-24 агрегати дабдала қилиб қўйилибди.

— Мана бу ҳам ихтисослаштирилган устахонада ремонт қилинган, — деди колхоз бош инженери ўртоқ Ю. Б. Белялов, — олиб келганимизга икки кун бўлди. Лекин шу ерга аранг етиб келди-ю узилди. Очиб қарасак ичидаги зарур деталларнинг биттаси мутлақо қўйилмабди. Қаранг, қўйилмаса ҳам мўлжалдаги жойга етиб олишига кўзлари етган у азаматларнинг. Ремонт қилинган жойга бориб устахона раҳбарларига воқеани айтувдик, улар: «ҳа, ҳеч қиси йўқ. Болаларнинг эсидан чиқиб қолган бўлса керак. Мана, олиб бориб қўйволинглар» деб бизга ўша детални беришди.

Кишини ранжитадиган бундай фактларни бошқа хўжаликларда ҳам кўплаб учратдик. Шунинг учун биздан кетгунча, эгасига етгунча усулида иш қилаётган «Узсельхозтехника» Янгийўл райони бўлими раҳбарларига ҳамда зарур деталларни қўйишни эсидан чиқараётган «болалар»га икки оғиз гап айтмоқчимиз. Ҳа, ремонт учун хўжаликлардан шарақлатиб пул санаб оласиз. Шундай бўлгач виждонан ишлангда! Қачонгача ўзингизни гўлликка солиб юрасиз.

— Ўзимизда бундай тартибсизликлар йўққу-я. Ҳамма иш ўша ёқда бузиляпти,— дейди Фрунзе номли колхознинг партком секретари ўртоқ С. Тастархонов.

— Ҳамма чопиқ тракторлари «Узсельхозтехника» район бўлимида ремонт қилинадими, — сўрадик ундан.

— Йўқ. Яхшиямки, 12 та агрегатни жўнатганимиз. Ҳаммасини юборсак борми, тоза тушарканмизда.

— Нечта чопиқ трактори бор?

— 31 та. Шундан ўн... ўнсаккизтаси тайёр. 12 таси ўша ерда ремонт қилинди.

Нарироқда бир механизатор чопиқ тракторини ремонт қилаётган экан. Унга яқинлашдик.

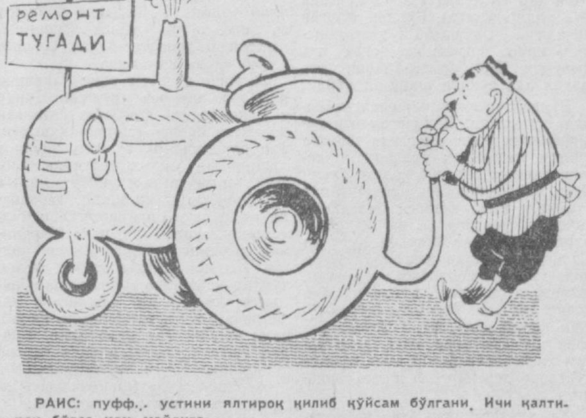

РАИС: пуфф., устини ялтироқ қилиб қўйсам бўлгани, Ичи қалтироқ бўлса ҳам майлига.

М. Воробейчиков чизган расм.

— Қачон бошлаган эдингиз, — сўрадик ундан.

— Ўн беш кундан ошди.

— Шу агрегатни неча кунда ремонтдан чиқарса бўлади?

— Уч кун етарли. Лекин колхозимиз раҳбарлари олма пиш оғзимга туш зайилида иш қилишади. Керакли деталь учун вақтида югурмайдилар. Улар «Узсельхозтехника» район бўлимига бир кўриниш бериб қўядиларда дуч келган кимсадан, фалон деталь борми, деб сўрайдилар. Бор деса хўп-а йўқ, дедими, қайтиб келаверадилар. Бизга керак бўлган запас қисмлар қачон бўлади, бу билан қизиқишмайди. Арзимаган деталь етишмаслиги учун ўн кундан кўп вақтим бекор ўтди. Шунинг учун ҳам 10 дан ортиқ агрегатга ҳали қўл тегизилгани йўқ-да. Эрта-индин чигит экиш бошланса, билмайман раҳбарларимиз нима қилишаркин.

Сувдан қуруқ чиқмоқчи бўлаётган партком секретари ўртоқ С. Тастархонов бу гапларни эшитиб эшитмасликка олди. У нарироқдаги ремонтчилар олдига борди. Бу ерда ҳам иш олдингидан беш баттар эди. ДТ-24 тракторининг ички деталлари тупроққа қоришиб ётибди...

Бу ердан кўнгли таскин топмаган партком, сеялкаларни боплаб қўйганмиз, юринглар бир кўринглар, деб бизни ичкарига бошлади. Сеялкалар икки қатор қилиб териб қўйилибди.

— Кўрдингларми,— деб санайбошлади. Ўн саккизта сеялка тайёр деган партком ўнбир, ўн-икки,.... деди-ю кўрсаткич бармоқлари букилиб ўз-ўзидан тўхтаб қолди. Чунки нариёқдаги сеялкаларнинг ҳали тахи бузилмаган эди. Ҳақиқатан ҳам баъзибир сеялкаларни «боплаб» қўйишибди. Мана бу уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялка лойга кириб кетибди. Ҳув анави бурчакдаги агрегатнинг аҳволига вой.

Прицепларни кўрган одам ғилдирак-пилдираги билан ерга кириб кетибди деб ўйлайди. Бўлмаса лоақал ўқлари кўриниб турмасмиди?! Ҳижолат тортди шекилли инженер. ғилдираклари автомашиналарда,— деди.

— Йўғ-э, чиримасин деб баллонларини складга олиб бориб қўйганмиз, — «тузатиш» киритди партком.

Райондаги «Москва» колхозидамиз. Бу колхозга ўртоқ Д. Саидқулов раислик қилади. Бу киши ҳам минбардан туриб кўкрак керадиганлардан. Ўтган йилги бир воқеани эслатайлик. Йил бошиданоқ ўртоқ Д. Саидқулов ваъдани катта қилдилар. Йиғинларда қўлларини баланд кўтариб, биз дерди у, ҳосилдорликни бу йилнинг ўзида кўтарворамиз. Негаки деганда ҳар битта чопиқ тракторига 20 гектардан сал ошиқроқ майдон тўғри келади, холос. 7 та пахта терадиган машинамиз бор. Бу жонимизга малҳам бўлади. Шу техникалар ёрдамида арзон, мўл ҳосил етиштирамиз. Ҳа, раис тўғри гапирарди. Лекин, ўз гапларига амал қилмадилар. Минбарда туриб раҳбарлик қилинаверди. Деҳқонлар орасига кириб борилмади. Гап гаплигича қолиб кетди. Раисга ишнинг ҳажми керак экан, мана бўлмаса деб механизаторлар уёқдан-буёққа эгат оралаб юраверди. Маълумотга қараб раис хурсанд. Ким кўринса шунча марта ишлов бердик, деб жилмаядиган бўлдилар. Куз ҳам яқинлашиб келаверди. Юқоридаги докладларини кўздан кечириб ўтириб пахта терадиган машиналар лоп этиб эсларига тушиб қолди. Дарров инженерни чақиртирдилар.

— Агрегатлар тахтми?

— Йўқ, ҳали, — жавоб берди инженер.

— Менга қаранг пулнинг юзига қараманг, ҳар қанча кетса кетсин, тезда ремонт қилдиринг, обрў кетмасин, обрў, эшитдингизми, Боринг ҳаракатингизни қилинг,— гапни шартта кесди раис.

Инженер ҳам раиснинг обрўси учун курашиб яшин тезлигида ҳаракат қилишга тушди. Орадан кўп вақт ўтмай инженер раис хонасига кириб келди.

— Хўш, — деди раис, — қалай, кемалар сузишга тайёрми?

— Ҳа, тахт қилиб қўйдик.

— Иш деган мана бундоқ бўлибди.

— Ўзиям 5 та СХМ-48Мнинг ремонти учун 2007, 2 та ХВСга 1575 сўм сарфладик-да.

— Ҳа, ҳамма гап пулда қолганда. Арзон пахта етиштиришни энди биздан ўрганишсин, — деди пинагини бузмай раис.

Ғалвир сувдан кўтарилганда ўртоқ Д. Саидқулов сўзидан қайтди. Машина теримидан гап очсангиз унинг юраги ўйнайдиган бўлиб қолди. Чунки бутун мавсум давомида атиги 66 тонна пахта машиналар ёрдамида териб олинди, холос. Ҳаммаси раис гапининг тескариси бўлиб чиқди. Ҳар гектар ердан плангагидан 2,3 центнердан кам ҳосил олинди. Бир центнер пахта эса белгиланганидан 2 сўм 40 тийин қимматлашиб кетди.

Колхоз раҳбарлари ўтган йили йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб олдиларми? Йўқ. Улар ўтган йилдагидай бу йил ҳам ундай қилодирмиз, бундай қилодирмиз дейишдан нарига ўтмаяптилар. Устахонада бўлсангиз 3-4 кишининг қимирлаб юрганини кўрасиз. 6 та «универсал», 2 та ДТ—24 трактори ўтган йили қўйилган жойда занг босиб ётибди. Бошқа керакли агрегатлар ҳам путурдан кетиб, деталлари эса балчиққа ботиб кетибди. Ўртоқ Д. Саидқулов «универсал» ҳамда СХМ деган сўзни эшитмайин. Уларни ҳисобдан чиқариб ташланглар. Универсал эски, СХМ эса ўтган йили мени ҳижолатда қолдирди дермиш. Ажабо, техникада нима айб? Бошқа хўжаликларда ишни бошидан пухта қилиб ана шу агрегатлардан унумли фойдаланилаяпти-ку.

Мавжуд 24 та чопиқ тракторидан энди 14 таси, 10 та сеялкадан эса атиги 3 таси ремонт қилинибди. Бу фактлар колхоз раҳбарларига аён. Лекин улар дўппини чеккага қўйиб бамайлихотир юрибдилар. Шунингдек райондаги «XXI партсъезд», Энгельс номли, Навоий номли колхоз раҳбарлари ҳам ҳали уйқуда ётибдилар. Бу хўжаликларда кўкламги чигит экиш кампаниясига тайёргарлик ишлари ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган.

Халқнинг йўлбарс изидан, йигит сўзидан қайтмас деган ибораси бор. Янгийўллик деҳқонлар бу йил ажойиб ташаббус бошладилар, катта ишга қўл урдилар. Ваъданинг устидан чиқиш учун ҳамма бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилиши, экишга пухта ва сифатли тайёргарлик кўриши керак. Илғор хўжаликларнинг меҳнаткашлари баракали меҳнат қилаётган бир пайтда юқорида танқид қилинган колхозлардаги аҳвол сира чидаб бўлмайдиган бир ҳолдир. Юқоридаги хўжаликларда йўл қўйиб келинаётган камчиликларга тезда барҳам берилмаса бу йил ҳам ваъдабоз бўлиб қолишлари, бошқармани уятга қолдиришлари мумкин.

С. ШОКАРИМОВ,
З. ҚУРТНЕЗИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбирлари.

ХЎЖАЛИКНИ ТЎҒРИ БОШҚАРАЙЛИК

Яқинда область колхоз бухгалтерларининг семинари бўлиб ўтди. Семинар қатнашчилари Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Охунбобоев номли ва бошқа колхозларда хўжалик ҳисобини ташкил қилиш масаласини муҳокама қилдилар. Семинар ишида Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Звено бошлиғи — тракторчи

Маълумки, Охунбобоев номли колхоз узоқ вақтгача қолоқ хўжаликлардан ҳисобланиб келди. Колхозчилар 1958 йилга келиб, йўл қўйилган хатоларни тузатишга қатъий бел боғладилар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ишни томорқа ерларини тартибга солишдан бошлади. Маълум бўлишича бу соҳада тартибсизликлар кўп бўлиб, колхоз бўйича 28 гектардан кўп ортиқча ер томорқаларга қўшиб олинган экан. Интизомсизлар, норма бажармовчилар тартибга чақирилди.

Авваллари бу ерда участка мудирлари ҳам бор эди. Одатда бундай вазифаларга кўпинча ишни уддалай олмаган, раҳбарлик вазифаларидан бўшатилган кишилар қўйиларди. Улар ҳақ олгани билан участкадаги ишга конкрет жавоб беришмасди. Бундай «ҳорма, бор бўл» раҳбарлардан воз кечилди. Трактор бригадасининг механиклари участка бошлиғи вазифасини ҳам бажара бошладилар. Улар биргина тракторларнинг ишинигина эмас, шу билан бир вақтда ҳосилнинг тақдири учун ҳам жавоб берадиган бўлдилар.

Ерни сифатли ҳайдаб, яхшилаб текислашга эришган тракторчилар рағбатлантирилди. Чигит экиш тракторчи звеноларнинг зиммасига юклатилди. Қаторларнинг тўғри чиқиши учун барча чоралар кўрилди. Чигит сифатли экилиб, тўла ундириб олинса тракторчига ҳам, сеялкачига ҳам экиш вақтида топган меҳнат кунларига қўшимча равишда 10-15 процент мукофот бериш шарт қилиб қўйилди. Агар экиш схемаси бузилса, квадратлар аниқ чиқмаса, чигит саёз экилса у ҳолда, тракторчи ва сеялкачининг ишлаган меҳнат кунларидан 10-15 проценти чегириб қолинадиган бўлди.

Кўчат униб чиққанида эса агроном ҳар гектар ерда қанча тупдан кўчат сақлаб қолиниши ҳақида звено бошлиқлари билан шартнома тузади. Июлга бориб, шартноманинг бажарилиши яна текшириб кўрилади. Сўзига амал қилиб, қатор ораларида авайлаб ишлаган ва ҳар гектар ерда кўчат қалинлигининг нормал бўлишига эришган универсалчи — звено бошлиқларига май, июнь, июль ойлари давомида ишлаган меҳнат кунларига қўшимча равишда 10 процент ҳақ тўланади. Кўчатнинг камайиб кетишига йўл қўйганлардан эса 15-25 процент ҳақ ушлаб қолинади.

Пахта тайёрлаш планини 105 процент қилиб адо этган звеноларга май, июнь ва июль ойларида ишлаган меҳнат кунларига қараб қўшимча равишда 8 процент, агар ҳосил ундан ҳам ошиб кетса 15 процентдан қўшиб ҳақ ёзилади.

Ишнинг ана шундай аниқ ҳисоб-китоб асосида ташкил этилиши звено аъзоларининг мўл ҳосил олишдан моддий манфаатдорлигини ошириб юборди. Меҳнат унумдорлиги ошди. Хўжалик йилдан-йилга юксала бошлади. 1959 йили колхоз бўйича ҳар гектар ердан олинган ҳосил 22 центнердан тўғри келди. 1962 йилда эса ҳар гектар ердан 26,6 центнердан пахта топширилди. 1958 йилда ҳар бир меҳнат кунига 1 сўм 72 тийиндан пул тақсимланган бўлса, ўтган йили 3 сўм 9 тийинга тўғри келди.

Семинарда бу колхозда автомашина ва тракторлардан фойдаланиш қоида ва тартиблари ҳақида ҳам яхши гаплар бўлди. Бу ерда шоферларнинг иши ҳам аниқ ҳисобга олиб борилади. Ҳар бир машина правлениенинг ёзма ҳужжатига мувофиқ гараждан чиқади. Юрилган километрга мувофиқ шоферга маош берилади.

Бу ишнинг натижаси самарали бўлди. Утган йили машиналар харажати учун 13 минг 432 сўм пул ажратилган эди. Ҳақиқатда эса 7 минг сўм сарфланди. 6432 сўм пул тежаб қолинди.

Охунбобоев номли колхозда колхозчиларнинг меҳнат кунларига улар бажараётган ишнинг сифати ва якунига қараб ҳақ тўланиши катта фойда келтирмоқда. Ҳамма хўжаликларда ишни ана шундай ташкил қилиш керак.

Штатларни ихчамлаштирайлик

Хўжаликларда штатларни ихчамлаштириш ниҳоятда катта аҳамиятга эга. Лекин ҳали ҳам областнинг бир қатор колхозларида ортиқча штатлар кўп. Идора аппаратида ишлаётганларнинг сони кўпайиб кетмоқда. Семинарда Урта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Полярная звезда» колхози правлениесининг фаолияти танқид остига олинди. Бу ерда ортиқча штатлар кўпайиб кетган. Яна бунинг устига раҳбар ходимларнинг маоши ҳам ортиқ. Ахир бу колхозда бемалол 20 га яқин штатни аллақачон қисқартириш мумкин эди.

Сўзга чиққан бир қатор ўртоқлар чорвачиликдан олинаётган даромадга нисбатан сарфланаётган харажатлар кўпайиб кетганлигини айтдилар. Шундай экан, фермадаги кўпгина штатларни дадил қисқартириш керак. Мисол учун Урта Чирчиқдаги «Коммунизм» колхозини олиб кўрайлик. Колхозда чорва моллар туёғи жуда кам. Шунга қарамай бу ерда чорвачилик бўйича раис муовини, зоотехник, ферма мудири, чўчқачилик, қўйчилик, паррандачилик ва бошқа бригадалар бор. Ваҳоланки бундай штатларни ихчамлаштирилса ҳеч қандай зарар кўрилмайди. Аксинча фойда бўлади.

Колхозда чорвачилик бўйича раис муовини, ферма мудири вазифаларини зоотехникка бемалол юклаб қўйиш мумкин. Битта ем-хашак бригадаси тузилиб, унда ғаллачилик, хашак-бедачилик звенолари тузиш мақсадга мувофиқдир. Ана шундай қилинса бу ерда табелчи ва бригадирлик вазифасида ишлаётган 10 кишини қисқартириб бошқа ишларда фойдаланиш мумкин бўлади.

Ҳалоллик бўлсин

Сўзга чиққан ўртоқлар ҳалоллик ҳақида ҳам кўпгина гапларни айтдилар. Улар бухгалтерни колхоз хўжалигининг ойнаси деб таърифладилар. Кўпгина бухгалтерлар виждон билан ишламаётирлар. Буни Бўка ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Жамбул номли колхознинг собиқ бухгалтери Абдиев мисолида кўриш мумкин. У қалбаки ҳужжатларни қабул қилиб олаверган. Бу колхозда товарсиз квитанциялар ёзиш йўли билангина 130 минг сўмлик пахта сотиб олинган.

Гулистон районидаги Ленин номли колхознинг кассири Абдураимов 6 минг сўмлик ведомостни йўқотиб қўйдим деб баҳона қилганда колхоз раҳбарлари унга раҳмдиллик қилдилар. Пахта теримида идора ходимларидан иборат жанговар бригада тузилди, улар 6050 сўмлик пахта терди, деб қалбаки ҳужжат тузишиб, кассирнинг «гуноҳ»ини кечиришган.

Область бухгалтерларининг семинари юқори савияда ўтди. Ҳисобчи ходимларнинг бундан кейинги ишларини яхшилаш юзасидан тадбирлар белгиланди.

М. ҒОЗИЕВ.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ АҚШ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

Америка ҳарбий кемалари очиқ денгизда балиқ овлаб юрган совет балиқчи траулерини шу йил 8 мартда ўққа тутганлиги муносабати билан СССРнинг АҚШ даги элчихонаси 12 мартда АҚШ давлат департаментига қуйидаги мазмунда норозилик нотасини юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг элчихонаси Совет ҳукуматининг топширувига биноан, қуйидагиларни айтиш шарафига муяссардир.

Олинган маълумотларга кўра, шу йил 8 мартда Американинг «Бостон» типидаги икки крейсери ва «Фрэнкс» типидаги эскадра миноноси очиқ денгизда балиқ овлаб юрган совет балиқчи рефрижератор-траулери (СРТР—9007) ни ўққа тутган. Ўққа тутиш пайтида совет траулери Норфолкдан 70 миля шарқроқда (шимолий кенгликнинг 36 градус 53,3 минути ҳамда ғарбий узунликнинг 74 градус 58 минутидаги пунктда) бўлган.

Америка ҳарбий кемалари соат 12 дан 15 минут ўтганда 5 миля узоқликда туриб траулерга тўплардан икки марта темир ғўла отганлар, бу ғўлалар кемадан тахминан 130 метр нарига бориб тушган, соат 12 дан 50 минут ўтганда эса, 1 километрча яқинлашиб келиб, яна иккита темир ғўла отганлар, бу ғўлалар траулердан 60 метр нарига бориб тушган. Америка ҳарбий кемалари ўз хатти-ҳаракатлари билан совет траулери ва унинг экипажи хавфсизлигига таҳдид қилганлар.

Совет ҳукумати СССР нинг балиқчи кемаси АҚШ ҳарбий денгиз флоти кемалари томонидан ўққа тутилганлигини халқаро ҳуқуқнинг ҳамма эътироф этган нормаларини, кемаларнинг очиқ денгизда бемалол сузиш принципларини қўпол равишда бузишдан ва ошкора ўзбошимчалик қилишдан бўлак нарса эмас, бу жиддий оқибатларга сабаб бўлиши мумкин, деб баҳоламасдан тура олмайди.

Совет ҳукумати Америка ҳарбий кемаларининг юқорида кўрсатилган иғвогарлик ҳаракатлари хусусида Америка Қўшма Штатлари ҳукуматига норозилик билдиради ҳамда айбдорлар жазоланади, шунингдек бундай ҳаракатларнинг келажакда бўлмаслиги учун зарур чоралар кўрилади, деб умид қилади».

ҚИРОЛИЧА ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДА

Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Бурунди қироличаси Тереза Канионка 14 мартда эрталаб Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига борди. Колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Матқобулов меҳмонга қишлоқ меҳнаткашларининг пахта етиштириш, чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги ютуқлари, колхозчиларнинг даромадлари тўғрисида сўзлаб берди.

Тереза Канионка Ҳазрат Олиялари колхоз хўжалиги билан ғоят қизиқиб танишди. Қиролича чорвачилик фермасини, қишлоқ хўжалик машиналари паркини кўздан кечирди. Маданият саройини ва мактаб-интернатни бориб кўрди.

Меҳмон Тошкентга қайтиб келиб, В. И. Ленин номли пионерлар саройига борди. Кечқурун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Саҳибоев Бурунди қироличаси Тереза Канионка шарафига зиёфат берди, зиёфат самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

* * *

Совет Иттифоқида ғайри расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Бурунди қироличаси Тереза Канионка Ўзбекистонда икки кун бўлиб, 14 мартда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди. Қироличанинг СССР бўйлаб қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлган Совет хотин-қизлари комитети раисининг ўринбосари Т. М. Зуева, СССР Олий Совети Президиумининг ва Ташқи ишлар министрлигининг ходимлари ҳам ўша самолётда жўнаб кетдилар.

Тошкент аэродромида меҳмонни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Саҳибоев, республика маданият министрининг ўринбосари Х. Ю. Аслиддинова, Тошкент саноат область ижроия комитети раисининг ўринбосари М. Аҳмедова, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Раҳматхўжаева, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрлигининг, Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи республика жамиятининг масъул ходимлари узатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

ЯХШИ ТАШАББУС

Қозоғистоннинг бепоён пахтазорлари, серҳосил пайналлари, чорва яйловлари Ўзбекистон ССР составига ўтказилганидан сўнг икки халқ ўртасидаги дўстлик ўн чандон юксалишка кўтарилди.

Тошкент телевидение студиясининг коллективи куни кеча ана шу тарихий воқеага ажойиб ташаббус билан акс-садо қайтарди. Бу ташаббусга мувофиқ телевидение орқали ҳар сешанба куни қозоқ тилида 15—20 минутлик эшиттиришлар бериб борилади. Утган сешанба куни ана шундай эшиттиришларнинг дастлабкиси бўлди ва телетамошабинларда яхши таассурот қолдирди.

Телевидение студиясининг коллективи қозоқча эшиттиришларни бундан кейин янада қизиқарли қилиб олиб боришни мўлжаллаяпти. Навбатдаги эшиттиришларда телевизион очерклар, қозоқча концертлар берилади.

ОЛОВ ҚАЛБЛАР

Мирзачўл Комсомолободга айланади! Республикамиз комсомол-ёшларининг шиори бу. Мирзачўлда янги Сирдарё области ташкил топиши билан Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бюроси ёшларни бу ерга келиб ишлашга чақирди. Бу даъват ҳар сафаргидек бу гал ҳам йигит-қизлар қалбига йўл топди. Уларни янги ерларни ўзлаштиришдек ватанпарварлик ҳаракатига қўшилишга чорлади.

Бу чақириққа «лаббай» деб жавоб бераётганлар жуда кўп. Оғир участкаларга бориб ишлашга аҳд қилганлар сафига яна 40 нафар йигит-қиз қўшилди. Булар — Чирчиқ ва Янгийўлдаги медицина билим юртларининг битирувчилари.

— Янги ерларни ўзлаштириш хайрли иш, дейди ота-боболаримиз, — деди Чирчиқ медицина билим юртини битирувчилар номидан гапириб ўртоқ А. Абдуллаева. — Ҳа, чўлларни ўзлаштирувчи азаматларга медицина хизмати кўрсатишнинг ўзи катта шараф. Шунинг учун биз, 20 қиз комсомол йўлланмаси билан Мирзачўлдаги қайноқ меҳнат қучоғига отланишга аҳд қилдик.

Яна орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас, Янгийўл медицина билим юртининг 20 дан ортиқ битирувчиси янги областга ишга жўнайди.

Оқ йўл сизларга, оқ халатли, қалби олов йигит-қизлар!

А. АКБАРОВ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

Франция министрлар советининг мажлиси

ПАРИЖ, 14 март. (ТАСС). Кеча Елисей саройида (республика президентининг резиденцияси) Министрлар советининг мажлиси бўлди. Асосан бу мажлис забастовка ҳаракатининг, айниқса шахтёрлар забастовкасининг ҳозирги кучли тўлқини натижасида вужудга келган аҳволга бағишланди.

Мажлис тамом бўлгандан кейин маълум бўлишича, Министрлар совети махсус комиссия тузишга қарор қилган. Бу комиссия касаба союзлари ва маъмурият билан маслаҳатлашиб, саноатнинг национализация қилинган секторининг турли тармоқларида иш ҳақининг аҳволини «мумкин қадар қисқа муддат» ичида аниқлаши, шунингдек национализация қилинган тармоқларда ва саноатнинг хусусий секторида иш ҳақи ҳаракатининг таққосланган шкаласини Министрлар советига тақдим қилиши лозим.

Бу комиссия ўз докладини ҳукуматга тақдим қилганидан кейингина, деди информация министри Пейрфитт, ҳукумат бу соҳада бирор қарор қабул қилади. Шундай қилиб шахтёрларнинг иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисидаги талабларига ҳукумат қулоқ солади, деб ўйлаган кишилар янглишдилар. Ҳукумат шахтёрлардан ишни яна бошлаб юборишни талаб қилишни давом эттиради, шундан кейингина бугун тузилган комиссия сингари турли комиссиялар «фикрларни ҳисобга оладилар», «аҳволни кўриб чиқадилар», «докладлар ёзадилар», ана шундан сўнг ахир бир вақт келиб қандайдир қарорлар қабул қилинади, лекин бу қарорларнинг қандай бўлишини ҳеч ким билмайди...

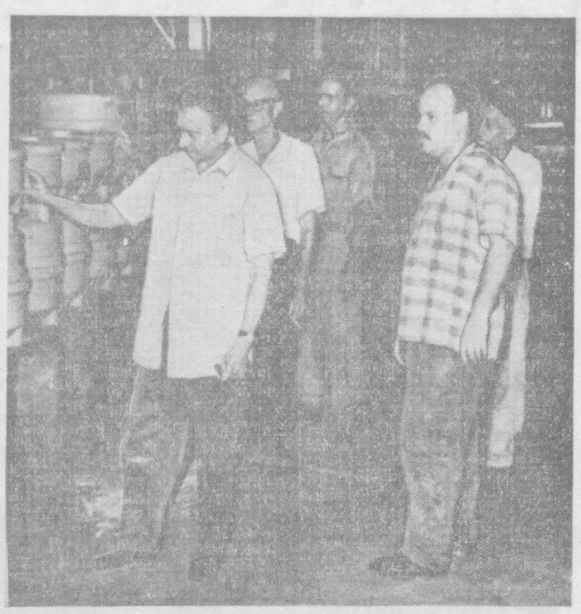

Куба Республикаси корхоналарининг ишчилари ишда рўй бераётган қийинчиликларни бартараф қилиш мақсадида ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишда ташаббус кўрсатмоқдалар. Пинар-дель-Рио вилоятининг транспортчилари автобуслар учун запас қисмлар тайёрлашни ташкил қилдилар, устахоналар қурдилар. СУРАТДА: тайёрланган запас қисмларни текшириш пайти.

Пренс Латин — ТАСС фотоси.

Эроннинг жанубида ғалаёнлар

ТЕҲРОН, 14 март. (ТАСС). Эроннинг жанубий вилояти Фарсда ҳукуматга қарши чиқишлар бўлганлиги сабабли, дейилади «Теҳран жорнал» газетасининг хабарида, Эрон шоҳи генерал-адютант Баҳром Ориённи қўзғолончилар билан кураш операцияларига раҳбар қилиб тайинлади. Матбуотнинг кўрсатишича, бу ғалаёнларга маҳаллий помешчик-феодалларнинг ер ислоҳатидан норозилиги сабаб бўлган.

* * *

ТАСС шарҳчиси И. ВОЛОДИН қуйидагиларни ёзади:

Эрон ҳукумати ер ислоҳати тўғрисидаги қонунни ўтган йилнинг бошида қабул қилган эди. Шу қонунга мувофиқ, помешчикларнинг мулки битта қишлоқ билан чекланиб қўйилади (энг катта помешчик-феодалларнинг мулки 100—150 қишлоқдан ва шу қишлоқлар атрофидаги ерлардан, ирригация иншоотларидан ҳамда қишлоқ хўжалик қуроллари ва асбобларидан иборат бўлар эди). Помешчикларнинг қолган ерлари давлат қўлига ўтади ва давлат шу ерларнинг эгаларига давлат қўлига ўтган ерларнинг ҳақини 15 йил ичида тўлаб тамомлаши ҳамда шу ерларни бўлиб-бўлиб деҳқонларга ер ҳақини бўлак-бўлак қилиб тўлаш шарти билан сотиши лозим.

Бундай ер ислоҳатини ўтказиш Эроннинг кўп районларида, айниқса мамлакатнинг жануби ва шимолида, яъни йирик ер мулклари бўлган районларда помешчикларнинг қаттиқ қаршилигига учрамоқда. Помешчиклар қутқу солганлиги натижасида Эроннинг жанубидаги Фарс вилоятида — кўчманчи қашқай қабилалари ва бошқа қабилалар яшаб турган районларда март ойининг бошида ғалаёнлар бошланди. Деярлик чексиз ҳокимиятга эга бўлган маҳаллий помешчик-феодаллар ўзларига қарам қабилаларни Эрон ҳукуматига қарши ғалаён қилишга ундамоқдалар. Исёнчи қабилалар бир қанча жандарм постларини қуролсизлантирдилар ва таладилар. Кейинги вақтларда қўзғолончилар билан мунтазам қўшинлар ўртасида бир неча марта қуролли тўқнашувлар бўлди, тўқнашувлар натижасида ўлганлар ва ярадор бўлганлар бор.

ЖУРНАЛНИНГ ЯНГИ СОНИДА

„Маҳаллий матбуот ходимларига ёрдам"

Журналнинг биринчи сони «Журналистнинг ўрни — ишлаб чиқаришда, омма ўртасида» сарлавҳали бошмақола билан очилади.

Бу сонда «Матбуот тарихи» рубрикаси остида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология институтининг илмий ходими, запасдаги полковник П. Агаповнинг Туркистон ҳарбий матбуоти тарихидан олиб ёзган «Шиддатли жангларда туғилган матбуот» сарлавҳали мақоласи босилган.

«Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун курашда Ўзбекистон матбуоти» деган рубрика остида, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори М. Қориев «Комплекс механизациялаштириш — биринчи планда» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган.

«Пролетар интернационализми — матбуот, радио ва телевидениенинг доимий темаси» рубрикаси остида М. Ҳолмуҳамедовнинг «Дўстлик ва қардошлик ҳақида тўрт газета», Р. Григорьевнинг «Биргаликда ягона мақсад сари», шунингдек журналнинг матбуот обзори бўлимида Н. Уваровнинг «Меҳнаткаш инсон ҳақида ғамхўрлик» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

Булардан ташқари журналнинг «Ўзбекистон журналистлар союзида», «Журналист минбари», «Матбуот активларининг ўқиши ва практикаси», «Журналист кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш», «Информация», «Сатира ва юмор» бўлимларида кўпгина қизиқарли материаллар бор.

„Ироқдаги мудҳиш ёвузликларга чек қўйилсин"

СОФИЯ, (ТАСС). «Работническо дело» газетасининг «Ироқдаги мудҳиш ёвузликларга чек қўйилсин» сарлавҳали редакцион мақоласида бундай дейилади: Болгария коммунистлари ва барча меҳнаткашлари Ироқдаги реакцион кучларнинг ваҳшийликларидан дарғазаб бўлганликларини билдирмоқдалар. Газета ёзади: жаҳондаги бутун демократик жамоатчилик билан биргаликда биз ҳам Ироқ Коммунистик партияси арбобларидан ва Ироқдаги барча ватанпарварлардан қонли ўч олинаётганлигига қарши қатъий норозилик билдирамиз.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАЛАРИДА

▲ *Совет кино ходимлари делегацияси Буэнос-Айресга келди. Делегация Мар-дель-Платода ўтказиладиган бешинчи халқаро кинофестивалда қатнашади.*

▲ *Анқарада Руминия билан Туркия ўртасида шу йилга мўлжалланган савдо протоколи имзоланди. Руминия Халқ Республикаси Туркияга металл ишлаш станоклари, двигателлар, химикатлар ва бошқа материалларни экспорт қилади.*

▲ *Гуаякилда чиқадиган «Пуэбло» газетаси хабар беради: Чет эл экспорт компаниялари (буларнинг деярли ҳаммаси Америка компаниялари) 1961 йилнинг ўзидагина Эквадордан бананларни экспорт қилиш орқасида 66 миллион доллар соф фойда олганлар, ҳолбуки, банан плантацияларининг ишчилари очликдан қирилиб кетмоқдалар.*

▲ *Шу йилнинг дастлабки икки ойи ичида Жанубий Вьетнам аҳолисига қарши жазо операциялари ўтказилган вақтда, тўла бўлмаган маълумотларга қараганда, партизанлар америкалик интервентлардан 69 кишини отиб ўлдирганлар.*

▲ *Тунис ҳарбий трибуналида декабрь ойида президент Бурғибага қарши уюштирилган фитна қатнашчиларидан 43 киши устидан суд бошланди. Булардан йигирма киши «давлат хавфсизлигига қарши фитна уюштиришда» ва «республика президентини ўлдиришга ҳаракат қилишда» айбланади.*

▲ *Терре-Хот шаҳри яқинидаги (АҚШ, Индиана штати) газ насос станциясида кучли портлаш бўлди. Жароҳатланган 10 киши госпиталга жўнатилди.*

▲ *Хонсю оролининг марказий қисмидаги Канто районида (Япония) кейинги бир неча йил ичида ҳеч қачон ҳозиргидек кўп қор ёғмаган эди. Бир қанча префектураларда қорнинг қалинлиги 1—2 метр келади.*

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида ҳаво бироз булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Тошкентда 19—21, областда 16—21 даража иссиқ бўлади. Яйловларда ёғингарчилик бўлмайди. шарқ томондан шамол эсиб туради, 16—20 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об-ҳаво бюроси.

Телевизор

16 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Концерт** (болалар учун), 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — **И. Акбаров** («Совет Ўзбекистони композиторлари» циклидан).

Рус тилида: 20.00 — **Теремок** (болалар учун мультипликацион фильм), 20.25 — **Телевизион янгиликлар**, 20.35 — Студиямизда кино артистлари А. Ларионова ва Рыбников, 20.55 — **Фан ва техника** киножурнали, 21.10 — **Концерт**, 21.45 — «Пахтакор» сиз билан учрашади, 21.55 — **Герольштейндаги саргузаштлар** номли музикали кинокомедия, фильмдан кейин — **Сўнгги ахборот** (ўзбек ва рус тилларида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — А. А. Пластовнинг **«Колхоз қишлоғи»** («Ленин мукофоти номзодлари» циклидан), 18.35 — **Саргузаштлар ишқивози, Кичкинтой** (Чарли Чаплин иштирокида). 20.00 — Медицина кадрлари.

Ўзбек тилида: 20.10 — **ЗИУ-7, Инсон-кишиларга** (телевизион очерклар).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/III да **Майсаранинг иши** 17/III да кундуз **Севилья сартароши**, кечқурун **Кулган киши**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/III да **Номус**, 17/III да **Олов**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/III да **Алпомиш**, 17/III да **Икки билагузук**.

Кино

Сен етим эмассан — «ВАТАН» (кундуз соат 4 да), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 3-20 минут ва кеч 5 да, ўзбек тилида).

Хуана Гальо — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 5 дан), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 4 ва кеч 8 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч 6, 8 ва 10 да).

Ҳайкаллargина гапирмайди — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Ун икки йўловчи — «ИСКРА» (кундуз соат 4 яримгача).

Қуёш ва соя «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Муз кўчди — «МИР», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Кўприк кўтарилганда — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Райком секретари — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да).

Икки ҳаёт (икки серияли) — «МИР» (кеч соат 8 ярмида).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
РСФСРда хизмат кўрсатган артист
Иван Рубан
қўл остида
„Йиртқич ҳайвонлар"
АТТРАКЦИОНИНИНГ
сўнгги кунлари
Кеч соат 7 ярмида бошланади.
Якшанба кунлари 3 мартадан томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 ярмида.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
Бошпиёзнинг нархи
АРЗОНЛАШТИРИЛДИ
(килограммаси 19 тийиндан 8 тийингача туширилди)
Бошпиёз «Ташплодоовощторг»нинг ҳамма магазинларида ва район пишчеторглари озиқ-овқат магазинларининг сабзавот бўлимларида сотилади.
Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Савдо бошқармаси.

Диссертация ёқлайдилар

1963 йил 25 март кундуз соат 2 да, Тошкент давлат медицина институти ҳузуридаги бирлашган илмий совет мажлисида (акт зали)

У. Орипов

медицина фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «Комбинацияли радиацион травмада ампутация культясининг шаклланиши ҳамда марказий ва периферик нерв системасидаги ўзгаришлар» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (К. Маркс кўчаси, 103-уй).

1963 йил 28 март кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Т. Шевченко кўчаси, 52, Олимлар уйи зали)

Ф. Ю. Ржевская

биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Теримдан кейинги даврда чигитнинг физиологик-биохимик хусусиятлари ва уруғлик сифатларининг ўзгариши» деган темада.

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ПАНД ЕМАГАН ТАНОБЧИ

Ош есалар ўртада сарсон илик
Хўжа чироғ ёғию, Ҳакимжон пилик.

Эҳтимол биз номини тилга олаётган Чилонзор район «Ҳақиқат» маҳалласидаги танобчи Абдувоҳид Миролимов Муқимий таърифлаган танобчилардан тахсил олгандир. Ёки уларнинг бирор чатишиб кетган меросхўридир. Ҳар ҳолда бу тўғрида аниқ бир нарса дейиш қийин. Лекин «у олди-соттининг қоқ ўртасида таваллуд топган-у, таълайини танга билан кўтаришган», деган овозалар юрганлиги аниқ. Шу сабабли бўлса керак жиғилдон халтасини тумор қилиб тақиб олган бу танобчи маҳаллада харидор бошлаб кирмаган ҳовли қолмади.

— Ҳовли сотаман, — деб қолди у яна бир куни Саодат Шоносировага.

— Қанақа ҳовли?

— Қанақа ҳовли бўларди. Бешёғоч кўча, Ушели тупигидаги 3 номерли шинам ҳовлини кўрганмисан? Ўзини ҳам арзон қилиб бераман.

— У жой маҳалланинг тобутхонаси-ку.

— Э, содда аёл, мен сенга тобут сотаман деяётганим йўқ-ку. Маҳалланинг «хўжайин»и мен. Шундай экан хоҳласам тобутни ҳовлидан ажратиб сотаман, хоҳласам қўшиб сотаман. Сенга ҳовли керак экан, тобут бир чеккада тураверади-да. Нима, сендан ошнон тилармиди. Гапни айлантирмай пулни чўзавер.

Шоносирова ҳам санамасдан саккиз деди-да, жойни 500 сўмга гаплашиб, 250 сўм берди. У ҳам шунга сотганим бўлсин деди. Эртаси куни кўч-уланини кўтариб келган Шоносировани эшикда ҳовлининг ҳақиқий эгаси кутиб олди...

Ҳозирча икковлари пул талашиб тураверсинлар, биз фурсатдан фойдаланиб Абдувоҳид Миролимовнинг ҳали кўпчиликка маълум бўлмаган кирдикорлари тарихидан бир-икки шингилини ўқиб берамиз.

... Шундай қилиб 1944 йилгача йўқолган бузоқ охурида пукка бўлиб ётган Абдувоҳид Миролимов ўзи каби 5—6 текинхўр билан тиллашиб, маҳаллага раис бўлиб олди-ю, бисотидаги бор ҳунарини енг шимариб ишга солди. Дастлаб у, ишни ҳовлига харидор бошлаб киришдан бошлади. Кампир шафтолининг данагини ажратгунча Пугачев кўчасидаги 34, Коллектив кўчасидаги 15, Профсоюз кўчасидаги 17 ва Бешёғоч кўчасидаги 24-ҳовли Абдувоҳид танобчининг бош-қошлигида, қонунсиз бор-барака қилинди. Миролимов маҳаллага қонунсиз жой олиб келган ана шу хонадонлардан 200 сўмдан 300 сўмгача ширинкома ундирди. Ҳар бир хонадондан прописка учун 50 сўмдан тўлаш лозимлигини уқтирди.

Миролимов 1961 йилда Коллектив кўча 93 уйда яшовчи Янчиновдан пропискадан ўтказиш баҳонаси билан 50 сўм, Пугачев кўчасидаги 8-уйда яшовчи Сулаймонов Темурдан 60 сўм «хизмат ҳақи» шилди. Лекин бу ўртоқлар 2 йилдан буён на пропискадан ўтиша олади, на пулни ундиришаолади.

Ўзгаларнинг ҳисобига чўнтаги қаппайган сари танобчимизнинг иштаҳаси очилиб, текин пул топишнинг янги-янги усулларини қидирабошлади. У маҳаллада яшовчи хонадонлардан йўқ қоровул учун ҳар 15 кунда 1,5—2 сўмгача пул ундириб олди. Бундан тушган неча-неча ўн минглаб пуллар раиснинг кирса чиқмас кассасига тушаверди. Пул бермаганларни эса маҳаллада кўзини очирмай қўйди.

Бундай мисолларни санаган билан тугамайди. Келинг эндиги саҳифамизда раис атрофида ширага қўнган пашшадек ўралашиб, текин томоққа ўрганиб қолган баъзи учар чайқовчиларни таништириб ўтайлик. Раис патвоси билан Пугачев кўчасидаги 22 ва 26-ҳовлиларда истиқомат қилувчи Қул ва Салим нонвойлар дангал ўз уйларида хусусий нонвойхона очишган. Комета тупигидаги 4-уйда яшовчи ҳозир эса мол бозорида кўрпа-тўшак қилиб ётиб олган Ўлмас Бuваев шу кунларда «мен агар ўлсам жасадимни бозор ичра қўйинг дўстлар» деб хиргойи қилиб юрибди.

Ҳа, туғилганидан буён чойхонадан бери келмаган Исмоил Солиев ҳамда Ўлмас Буваев каби текинхўрлар доим раиснинг пинжида. Қўйингчи, раис гўё чироғ ёғи бўлса, чойхоначи Исмоил Солиев шу чироқнинг пилиги. Абдувоҳид Миролимов ана шу «содиқ» гумашталарининг маслаҳати билан кўз кўрмаган, қулоқ эшитмаган қилиқларни бирин-кетин чиқараверди.

Маҳаллада бирор киши ўғил ёки қиз тўйи ўтказмоқчи бўлса, тўй олдидан раиснинг «обрўси» учун албатта мавлут чақирилиши «қонун» қилиб қўйилди. Тўйнинг ошини эса «раиснинг» чойхоначиси Исмоил Солиев қилиши керак. Исмоил Солиев ҳам пулга тузоқ қўйишда «хўжайин»дан ортда қолган номард деб, кўчама-кўча тутун чиққан мўрини искаб юрибди. У ҳолда чойхона ишларини ким юритаяпти дерсиз. Хотиржам бўлинг. У бунинг ҳам иложини топган. Иложини топдигина эмас, чойхонани шахсий даромад орттириш манбаъига айлантириб олган. Турсунбой Эргашев ва Бегижон Низомовларни чойхонада қонунсиз ишлатиб улар ҳисобига ҳамёнини дўппайтиряпти. Режали иш, бежоғлиқ деганларидек Исмоил Солиев чойхона ҳисобига келтирилаётган ўтин-кўмирларни ҳам режасини олиб қўйган. У, буларни чойхонага эмас, тўғри уйига тушириб, шахсий от-араваси билан бозорга элтиб «сув» қилмоқда.

Гапнинг қисқаси раис ҳарқанча керилиб, чиранса арзийди. Чунки у маҳалладаги қонунсиз сотилган ҳовли ва бошқа «сирли» қуш қўнмас даромадлар эвазига керилса арзийдиган бойлик орттирди. Бир эмас, 4 марта ном чиқарга юртга ош бериб, тўй қилишни, дабдабали иморатлар солишнинг ўзи бўлмайдику, ахир. Хўш, раис Миролимов ва унинг пинжига илашиб қолган Исмоил Солиев каби текинхўрлар қачонгача ишламасдан бойлик орттирадилар? Қачонгача маҳалла ҳисобига кайфу-сафо қилиб, халқ нонини туя қиладилар. Бундай шахсларнинг танобини тортиб қўйишнинг вақти етмадимикан?

Ана шу ҳақда гап очгудек бўлсангиз раиснинг ҳамтовоқлари:

Ҳай-ҳай, раисимизга тил тегиза кўрманг, юрак ўйноқи касаллари борки, нақ товонларига қоласиз,— дейишади. Дарҳақиқат Чилонзор район раҳбарларига маслаҳатимиз шуки, раис Миролимовга нисбатан эҳтиётроқ бўлиб, қилни хамирдан суғургандек муносабатда бўлишсин. Акс ҳолда 19 йилдан буён меҳнатсиз даври-даврон суриб, текинхўрлик суяк-суягига сингиб кетган бу шахснинг юрак ўйноғи касали тутиб қолиши мумкин.

Т. ОРТИҚОВ,
А. ШАЙХОВ.

СУВ ЎРНИГА...

«Шивли» ариғининг бир боши «Победа» паркига бориб уланади. Ана шу ариқ четларига ўрнатилган ахлат яшиклари эрта кўкламда тўлса, кеч кузга қадар сасиб ётаверади. Баъзи ноинсоф кишилар буни кўра била туриб ариққа ахлат ташлай берадилар. Шаҳар ободонлаштириш бошқармаси бу ҳолга қачонгача индамай келаркин? (Мухбир хатидан).

Катта ариқ, лим оқар сув балчиқ ранг,
Ачинасиз бу ҳолатга деб аттанг.
Уни кўрган адашар эс-ҳушидан,
Кечар мутлоқ ариқда қўл ювишдан.
Мағзавалар изи сувнинг четида,
Қалқиб ўйнар, кир-ювинди бетида.
Тўда ўрдак сув ёқалаб бетоқат,
Тушай деса тортар ботқоқ — фалокат.
«Ғақ-ғуқлашиб» лой кечишиб дер улар:
Бундан бошқарма оларми хабар!

А. АҲМАДХЎЖАЕВ
Ж. АСОМИДДИНОВ.

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг адабиёт ва санъат арбоблари билан Москвада бўлиб ўтган учрашуви ва бу учрашувда Никита Сергеевич Хрушчевнинг ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, ҳайкалтарошлар, кино ва театр ходимлари олдида турган вазифалар тўғрисида сўзлаган нутқи халқимиз томонидан зўр қизиқиш билан ўрганилмоқда.

Санъаткорлар жонкуяри Н. С. Хрушчев ўз нутқида ҳаётдаги фақат ёмон ҳодисаларни кавлаштириб топиб, ҳамма нарсаларни қора бўёқларда тасвирловчи, ахлатхонада ўзларига материал қидириб топишни афзал кўрадиган айрим ёзувчилар, шунингдек кишининг ғашини келтирадиган, сира тушуниб бўлмайдиган жаз музикаси, бебошлик, телба-тескари ҳаракатлардан ташкил топган бемаза рақслар ижод этаётган санъат арбоблари ҳам йўқ эмаслигини таъкидлаб ўтган эди.

Бу фикрлар рассом А. Холиқовга янги мавзу бўлди. У қатор суратлар ишлади. Биз қуйида унинг икки суратини эълон қилаётирмиз.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного и сельского областных Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06266 ИНДЕКС 64695 А — 1551.